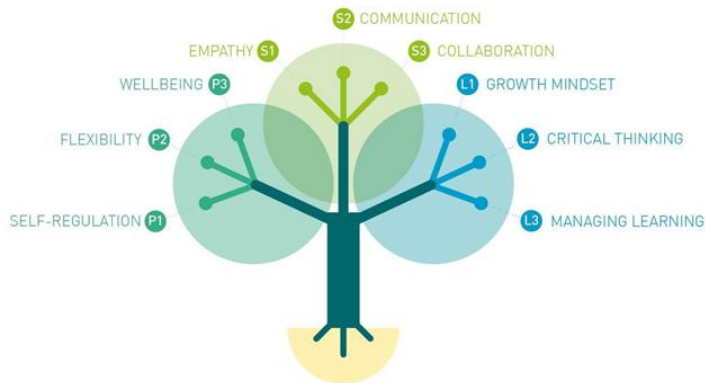

Óravázlatok

A „Pozitív Fegyelmezés európai iskolákban” ERASMUS+ projekt keretében [6 iskola](#) együttműködésével készült. Projekt azonosító: 2023-1-HU01-KA220-SCH-000156486

További információ: <https://positivediscipline.eu/>

Erasmus+

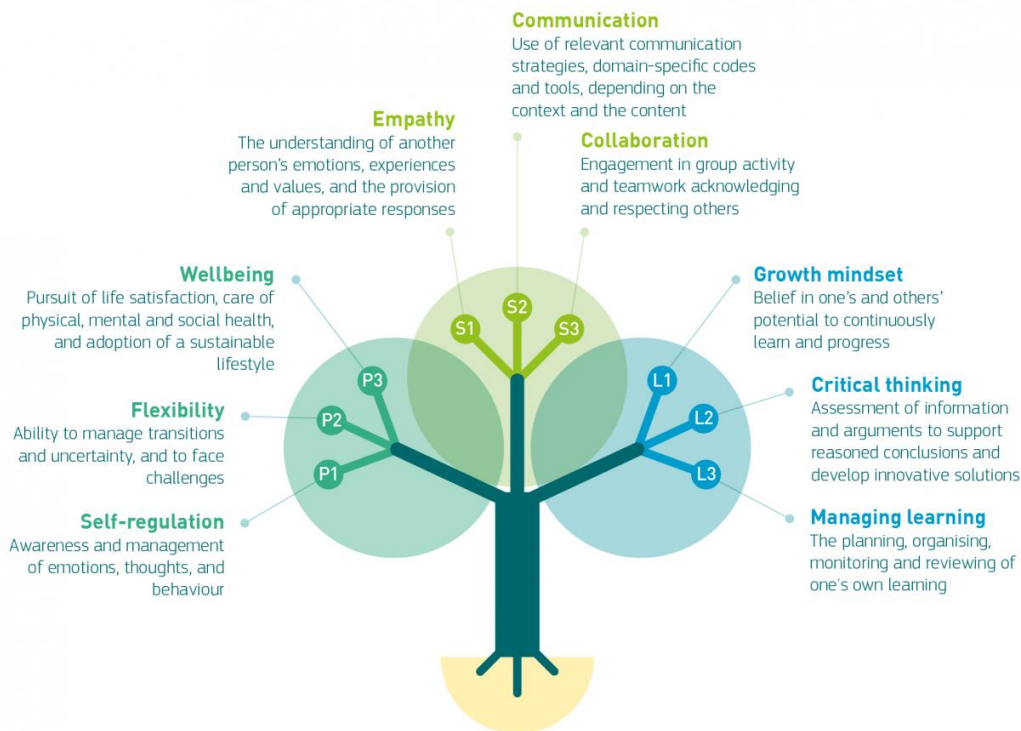
Co-funded by
the European Union

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő információk és állítások a szerzők álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Tempus Közalapítvány hivatalos véleményét. Sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre miattuk.

TARTALOMJEGYZÉK

1. óra Felelősök az osztályban	5
2. óra Mik a rutinok?	7
3. óra Osztálytermi rutinok megalkotása vagy felülvizsgálata	9
4. óra Közös osztály megállapodások I.	11
5. óra Közös osztály megállapodások II.	12
6. óra Körben ülünk	14
7. óra Köszönöm	16
8. óra Tanulás a hibákból	18
9. óra Találd ki az érzelmet!	20
10. óra Adj magadnak egy kis szünetet	21
11. óra Tervezés – Fluid gondolkodás	22
12. óra Jól figyelek?	24
13. óra A hallgatás művészete tanulható	26
14. óra Tiszteletteljes együttműködés	27
15. óra Lépésről lépésre építünk a tiszteletet	29
16. óra Szükségleteink, tiszteletünk	30
17. óra Az úrállomás	33
18. óra Az együttműködés ereje	35
19. óra Együttműködés építése	38
20. óra Hoppá!	39
21. óra A hibázás mint tanulási lehetőség I.	40
22. óra A hibázás mint tanulási lehetőség II.	41
23. óra Bátorítás vagy dicséret?	43
24. óra A sikerhez vezető út – Egymás bátorítása	45
25. óra Inspiráció	47
26. óra A különbségek tisztelete	49
27. óra Tiszteljük a különbségeket – „Vive la Difference”	51
28. óra Kíváncsiság vezette érdeklődés	53
29. óra A megoldásokra való összpontosítás	55
30. óra Megerősítési torzítás és kritikus gondolkodás	56

BEVEZETÉS

Forrás:

Sala, A., Punie, Y., Garkov, V. és Cabrera Giraldez, M., LifeComp: Az európai keret a személyes, szociális és tanulási kulcskompetenciákra, EUR 30246 EN, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg, 2020, ISBN 978-92-76-19418-7, doi:10.2760/302967, JRC120911. LifeComp – Az európai keret a személyes, szociális és tanulási kulcskompetenciákra vonatkozóan. Idézet:

A „személyes, társadalmi és tanulási” kulcskompetenciákat 2018-ban az egész életen át tartó tanulás kulcskompetenciáiról szóló tanácsi ajánlásban határozták meg. A LifeComp keretrendszer a „személyes, szociális és tanulási” kompetenciákat az élet minden területére alkalmazható kompetenciák összességéként értelmezi, amelyek formális, informális és nem formális tanulás révén szerezhetők meg, és feladatuk segíteni a polgárokat, hogy boldoguljanak a 21. században.

Ezeket a kompetenciákat a szakirodalom alapos tanulmányozása, a szakértőkkel és az érdekelt felekkel folytatott többszöri konzultációk alapján határozták meg. A LifeComp kilenc kompetenciát tartalmaz, mindegyikhez három leíró jellemző tartozik. A keretrendszer koncepcionális és nem kötelező jellegű. A LifeComp alapul szolgálhat olyan tantervek és tanulási tevékenységek kidolgozásához, amelyek elősegítik a személyes és szociális kompetenciák fejlesztését, valamint a tanulás tanulását.

A kompetenciák leírása segíthet azok megvalósíthatóságának feltárásában, és kiindulópontként szolgálhat a tanárokkal és az oktatáspolitikai döntéshozókkal folytatandó folyamatos párbeszédhez.

1. ÓRA | FELELŐSÖK AZ OSZTÁLYBAN

Tanulási célok: Minden tanuló ismeri a feladatát és annak fontosságát

Fejlesztett kompetenciák: P1, S3, L3

Eszközök: babzsák, minden tanuló számára jegyzetfüzet vagy papír, toll, flipchart vagy tábla, filctollak, napló vagy jegyzetfüzet.

Forrás:¹

Az 'osztálytermi feladatok' (classroom jobs) remek módszer az osztályközösség erősítésére.

„Mindenki, aki az osztályban van, gondoskodik az osztályról.” —Kathryn R.

„Nagyon fontos, hogy a diákoknak minden nap legyen „feladatuk”. Az osztálytermi feladatok célja, hogy a diákokban felelősségérzetet keltsünk a tanulási környezetük iránt.” —Kristin G.

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A tevékenység neve: „Halljuk meg egymás hangját”

Eszköz: babzsák

Lépései:

- Álljatok körbe, fogjátok meg egymás kezét, tenyérrel felfelé: mindenki jobb keze legyen felül, a másik tenyere alul.
- A babzsákot úgy adják tovább, hogy az, aki átadja, a jobb tenyeréből a bal tenyerébe adja, miközben hangosan kimondja a nevét.

FŐ TEVÉKENYSÉG

30'

1. feladat: megismerkedni a **Gondolkodj/Írd le/Párban oszd meg! (TWPS)** rutinnal²

Eszközök: öntapadós cetlik, tollak, flipchart vagy tábla, filctollak

Lépései:

- ★ Kérdés feltevése
- ★ Gondolkodj önállóan, és írd le a választ!
- ★ Fordulj a szomszédodhoz/párodhoz – Párban: Mit írtatok? Oszd meg a pároddal!
- ★ Rendezzék abc sorrendbe a listát!

Kérdés: Mely osztálytermi feladatokat tartasz hasznosnak?

Írj fel minél többet – **minden feladatot külön papírra.**

2. feladat: Osztályszintű beszélgetés

- ★ Rendezd abc sorrendbe a táblára kitett feladatokat.
- ★ Győződj meg róla, hogy legalább annyi feladat van, ahány tanuló jár az osztályba.
- ★ Osszátok szét a feladatokat.

¹ <https://www.weareteachers.com/classroom-jobs>

² Rövidebb változat: Gondolkodj, Párban/Oszd meg (TPS) [Gondolkodj, párban oszd meg | Project Zero](#)

Részletesebb változat: Gondolkodj/Írj/Párban/Oszd meg (TWPS) **az 1. mellékletben**

- ★ Megfontolandó: Milyen gyakran és hogyan célszerű a feladatokat rotálni? (Lehet, hogy ezt elég később megbeszélni, amikor az osztálytermi feladatok működését kiértékelitek.)

REFLEXIÓ

10'

Eszköz: babzsák

Lépései:

- Mit tanultál ezekből a tevékenységekből?
- A babzsák körbe megy, mindenki elmondja, mit jegyzett meg a mai órán: ez lehet egy szó vagy legfeljebb egy mondat.

NAPLÓ

Személyes reflexiók naplója – opcionális

Eszköz: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépései:

A tanár kérje meg a diákokat, hogy írjanak néhány mondatot arról, hogy mit tanultak ma. Ha szeretnének, rajzolhatnak is hozzá.

Segítség

- Írd le vagy rajzold le, hogy mi a te feladatod. „Mi (az) és miért” fontos?
- Írj egy dologról, ami tetszett vagy nem tetszett neked ezen az órán. „Mi és miért?”

2. ÓRA | MIK A RUTINOK?

Tanulási célok: A tanulók megismerik, mik a rutinok és miért fontosak.

Fejlesztett kompetenciák: S2, L2, L3

Eszközök: babzsák, minden tanuló számára jegyzetfüzet vagy papír; toll; flipchart vagy tábla; filctollak; napló vagy jegyzetfüzet.

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Halljuk meg egymás hangját

Eszközök: babzsák, nyitókör kérdések egy borítékban/dobozban

Lépései:

- Álljatok körbe, egy diák vegyen ki egy kérdést a borítékból/dobozból³. Olvassa fel hangosan.
- A babzsákokat körbeadjuk, és mindenki röviden válaszol.

*Tippek a kezdéshez*⁴

A tanár magyarázza el, hogy mire szolgálnak a körök, miért csináljuk őket, és mi a célja az egyes köröknek.

Tanítsa meg a diákoknak a körökben elvárt viselkedési normákat (szabályokat).

Minden alkalommal erősítse meg a viselkedéssel kapcsolatos elvárásokat/csoportnormákat.

*Használjon **beszélő botot** (babzsákokat stb.) a kör megkönnyítéséhez.*

Válaszoljon a kör kérdéseire a diákokkal együtt.

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

1. feladat: Mit jelent a rutin?

Eszközök: papír minden tanuló számára, toll

Lépései

1. Gondolkodj/Írd le/Párban oszd meg! (TWPS)

- ★ Kérdés: **Milyen rutinjaid vannak a mindennapi életben? Nevez meg 2-3 rutint! Hogyan segítenek minket az egyes rutinok?**
- ★ Gondolkodjatok el önállóan, és írájatok le a válaszokat – tippelni is lehet...
- ★ Forduljatok a szomszédotokhoz: Mit írtál? Oszd meg a pároddal.

Pl. Ha vásárolni megyünk a boltba, akkor a belépéskor kosarat veszünk.

2. Osztályszintű beszélgetés

Eszközök: flipchart vagy tábla, filctollak

- Hallgassunk meg néhány választ. Ha nincs sok ember, kérj meg minden párból egy-egy személyt, hogy mondja el, mit mondott ő és a párja.

Írd fel a válaszokat a táblára!

³ [Közösségi kör kérdései \(diákoknak\)](#)

⁴

<https://clsteam.net/public/uploads/files/files/Documents/SEL%20Materials/Community%20Building%20Circle.pdf>

b) **Összefoglalás:** (A diákok beírhatják a füzetükbe.)

MI a rutin?

– RENDSZERES/ismétlődő

– LÉPÉSEKRE BONTHATÓ

MIÉRT csináljuk?

Időt nyerünk; kiszámíthatóság; biztonság...

A rutinok fontosak, mert

- több idő marad a tanulásra

- biztonságos és kiszámítható tanulási környezetet teremtenek, amely bizalmat épít.

REFLEXÍÓ

10'

Tevékenység neve: Zárókör

Eszköz: babzsák

A babzsák körbe jár és közben mindenki elmondja a „kedvenc rutinját”.

NAPLÓ

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Feladat:

Kérd meg a diákokat, hogy írjanak néhány mondatot arról, mit tanultak ma. Ha szeretnének, rajzolhatnak is hozzá.

Segítség: Kiválaszthat egy konkrét rutint, és írja/rajzolja le, hogy „Mi és miért”...

Írhatnak az órán végzett tevékenységek közül egyről, amelyik tetszett vagy nem tetszett nekik - „Mi és miért”.

3. ÓRA | OSZTÁLYTERMI RUTINOK MEGALKOTÁSA VAGY FELÜLVIZSGÁLATA

Tanulási célok: Minden tanuló ismeri számos az iskolai rutint – vannak olyanok, amelyek az egész iskolára vonatkoznak, és vannak olyanok, amelyek csak az osztályra.

Fejlesztett kompetenciák: P1, P2, P3, S3

Eszközök: babzsák; boríték/doboz nyitó kör kérdésekkel

Forrás: ⁵

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Halljuk meg egymás hangját

Eszközök: babzsák

Lépések:

Álljatok körbe; Egy tanuló vegyen ki egy kérdést a borítékból/dobozból. Olvassa fel hangosan! ⁶

A babzsákokat körbe adjuk, és mindenki válaszol a kérdésre.

FŐ TEVÉKENYSÉG

30'

A tevékenység neve: Osztálytermi rutinok megalkotása/felülvizsgálata

a) Gondolkodj/Írj/Párban megosztás ⁷

Kérdések: Milyen osztálytermi rutinok vannak?

Miért fontosak? (Mire szolgálnak a rutinok?)

Készíts egy két oszlopos listát: mi/miért ?

A tanulók közösen készítenek egy listát a táblára. Szükség esetén a tanár kiegészíti.

b) Osztályszintű beszélgetés

Melyik rutin nem ismerős számotokra, vagy nem megy?

Válasszanak ki 1-3 rutint, amelyet azután megvitatnak.

(OPCIÓ: Minden tanuló kap 3 pötty matricát; vagy használjon filctollat.

Lépései: Jelölje be, melyik rutint szeretné ma megbeszélni... Számoljátok meg a szavazatokat.)

A rutinok egyenkénti megbeszélése...

- **Rutin neve 1:**

A tanár megkérdezi vagy elmondja:

1. **(MIÉRT)** Miért fontos, vagy mire szolgál ez a rutin?

2. **(MIT KELL TENNI)**

⁵ [Osztálytermi eljárások és rutinok](#)

⁶ [Közösségi kör kérdések \(diákoknak\)](#)

⁷ [Gondolkodj, párosíts, ossz meg | Project Zero](#)

Hogyan néz ki? VAGY Hogyan kell pontosan végrehajtani ezt a rutint?

Megbeszéljük a **probléma megoldásának rutinszerű módját**.

A rutin felbontása néhány lépésre...

3. **Játsszuk el!** Fél osztály szerepjátékozik, a másik fele az osztálynak megfigyelőként vesz részt.

4. **Beszélgetés:** A megfigyelőket megkérdezzük: Mit vettetek észre? Mit lehetne másképp csinálni, hogy még jobban működjön?

5. Mikor és hogyan **nem** működik a rutin?

Játsszátok el! - a tanár maga vagy az osztály másik fele. Akik korábban szerepjátékoztak, most ők a megfigyelők.

6. **Beszéljétek meg:** A megfigyelőket megkérdezzük: Mit vettetek észre? Mit lehetne másképp csinálni, hogy jobban működjön?

NAPLÓ

5'

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépései: Írjatok néhány mondatot arról, mit ma tanultatok. Rajzolhattok is hozzá.

Segítség: Választhatsz egy konkrét rutint, és írd/rajzold le, hogy „Mi és miért”.

Vagy írhatod az órán végzett tevékenységek közül egyről, amelyik tetszett vagy nem tetszett neked. „Mi és miért”.

4. ÓRA | KÖZÖS OSZTÁLY MEGÁLLAPODÁSOK I.

Tanulási célok: A diákok tudják, mit jelentenek a közös osztály megállapodások és miért fontosak.

A tanulók tudják, mi a különbség a „szabályok” és a „közös megállapodások” között

Fejlesztett kompetenciák: P2, S1, S2, L2, L3

Eszközök: tábla; **4. melléklet: Érzelmek listája poszter**

Forrás: Adaptálva innen ⁸

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Nyitókör – Én ezt érzem – és te?

Eszközök: **Érzelmek listája poszter 4. melléklet**

Lépései:

Válassz egy érzem szót a poszterről vagy magadtól.

(A): Most úgy érzem..... és te, B? (Add tovább a babzsákot.)

A úgy érzi, hogy én pedig úgy érzem, hogy....., és te, C?...

A nyitókör után: Van valakinek hozzászólása vagy kérdése? (Egy alkalommal legfeljebb három hozzászólást hallgatunk meg.)

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

A közös osztálytermi megállapodások célja

1.

Beszélgétek **meg** a közös osztály megállapodások célját **a Gondolkodj, párban oszd meg (TPS) módszerrel, majd az egész osztállyal.** Megadott ideig beszélgetnek a párok a kérdésről, majd jelzés után:

- a tanár ismétlje meg a kérdést és

- osztályszintű megosztás röviden

1. kérdés: Az egyik legfontosabb dolog, amire szükségünk van az osztályban, **hogy gondoskodunk arról, hogy mindenki tanulhasson.** Ez azt jelenti, hogy olyan osztályt teremtünk, ahol mindenki biztonságban érzi magát.

Mit jelent egy „biztonságos osztály”?

2. kérdés: Mikor érezheted magad biztonságban testileg és lelkileg, és mikor nem?

3. kérdés: **Miért fontos,** hogy olyan osztályközösséget teremtsünk, ahol mindenki biztonságban érzi magát és készen áll a tanulásra?

Írjátok fel a válaszokat a táblára!

2. Kíváncsi viselkedés

Párokban és az egész osztályban beszéljétek meg, hogy a diákok hogyan szeretnék, ha mások bánnának velük, és ennek megfelelően hogyan fognak bánni egymással ebben a tanévben.

Kérdés: Hogyan szeretnétek, hogy osztálytársaitok bánjanak veletek ebben a tanévben, hogy biztonságban éreztétek magatokat?

REFLEXIÓ

5'

Mi a különbség a „szabályok” és a „közös megállapodások” között?

Osztályszintű megbeszélés

NAPLÓ

5'

Írj le egy tevékenységet, ami tetszett vagy nem tetszett az órán! „Mi és miért?”

⁸ Óratervezet: *Osztályegyezmények és célok kidolgozása – Casel Schoolguide* és

<https://www.umass.edu/ctl/sites/default/files/Handout-Developing%20Class%20Participation%20Agreements.pdf>

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő információk és állítások a szerzők álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Tempus Közalapítvány hivatalos véleményét. Sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre miattuk.

5. ÓRA | KÖZÖS OSZTÁLY MEGÁLLAPODÁSOK II.

Tanulási célok: A tanulók megtanulják, hogyan kell közös megállapodásokat kötni az osztályban.

Fejlesztett kompetenciák: P2, S1, S2, L2, L3

Eszközök: 4. melléklet **Érzelmek listája poszter**

Forrás ⁹

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A tevékenység neve: Nyitókör – Én ezt érzem – és te?

Eszközök: **Érzelmek listája poszter 4. melléklet**

Lépései:

Válassz egy érzelm szót a poszterről vagy magadtól.

(A): Most úgy érzem..... és te, B? (Add tovább a babzsákot.)

A úgy érzi, hogy én pedig úgy érzem, hogy....., és te, C?...

A nyitókör után: Van valakinek hozzászólása vagy kérdése? (Egy alkalommal legfeljebb három hozzászólást hallgatunk meg.)

FŐ TEVÉKENYSÉG

30'

A tevékenység neve: Közös megállapodások kidolgozása

a) Ötletek gyűjtése a közös megállapodásokhoz

K: Mindenki szeretné, ha mások jól bánnának vele. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, az szükséges, hogy mindenki legyen meg a szándék, hogy jól bánjon másokkal.

Mit jelent konkrétan, hogy jól bánunk egymással az osztályban?

Osszuk a tanulókat 3-4 fős csoportokba.

• Kérj meg minden csoportot, hogy készítsen egy rövid listát azokról a cselekedetekről, amelyek kíváncsok tartunk az iskolában

- az egymással való **kommunikálásban**
- **és viselkedésben.**

Adj a csoportoknak körülbelül 5-10 percet a lista elkészítésére. 2 lista: **Hogyan viselkedünk? Mit mondunk?**

- Hívd össze újra a csoportokat, és kérd meg őket, hogy osszák meg a listáikat.

Írd le a diákok ötleteit arról, hogyan fognak viszonyulni a többiekhez ebben a tanévben, a saját szavaikkal.

- Tisztázzátok, hogy mit jelentenek az egyes viselkedésformák, konkrét példákkal.

Néhány tipp: ¹⁰

- mindenki hozzászólhasson;
- figyeljünk oda egymásra - aktív hallgatás;
- ne szakítsuk félbe, ha valaki beszél és ne kezdjünk vele párhuzamos beszélni!

⁹ [Közösségi megállapodások és osztálytermi normák létrehozása | Center for Teaching Innovation](#)

¹⁰ Készítsenek közösen szabályokat a tiszteletteljes kommunikációra az osztályteremben, 30. oldal; Sala, A., Herrero Rámila, C., LifeComp into Action: Teaching life skills in the classroom and beyond, EUR 31141 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022, ISBN 978-92-76-54525-5, doi:10.2760/201230, JRC130003 [JRC Publications Repository](#) – [LifeComp into Action: Teaching life skills in the classroom and beyond](#)

- véleménynyilvánítás „én-üzenetekkel”;
- építsünk mások megjegyzéseire, függetlenül attól, hogy egyetértünk-e velük vagy sem;
- Kritizálhatunk egy ötletet, de ne az embert!

b) Konszenzus elérése:

- A hasonló elemeket fűzd össze és próbálj meg kategóriákat alkotni belőlük;
- Szűkítsd le a brainstorming eredményét **3-6 állításra**, amelyek összefoglalják a diákok által mondottakat. Így keletkezik egy legfeljebb 5-6 mondatból álló lista, amely állításokkal az osztály egyetért.

Az óra után készüljön egy nagy poszter az osztály közös megállapodásairól. Legyen rajta hely, hogy a diákok aláírassák. Kérd meg a diákokat, hogy ők készítsék el vagy díszítsék a posztert.

REFLEXIÓ

5'

Mi a különbség a „rutinok” és a „megállapodások” között?
Osztályszintű beszélgetés

NAPLÓ

5'

Eszközök: Napló vagy füzet

Lépések: Kérd meg a tanulókat, hogy írjanak néhány mondatot arról, hogy mit tanultak ma. Ha szeretnének, rajzolhatnak is hozzá.

Segítség

- Válassz ki egy konkrét megállapodást, és írd le/rajzold le, hogy „mi és miért”.
- Vagy írhatok az órán végzett tevékenységek közül egyről, amelyik tetszett vagy nem tetszett. „mi és miért”

6. ÓRA | KÖRBEN ÜLÜNK

Tanulási célok: Jóindulatú légkör kialakítása

Milyen kompetenciák fejlődnek: P1, P2, S1, S2, S3

Eszközök: könnyű labda; „beszélő bot”

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A tevékenység neve: Látható vagyok

*Álljunk körbe

*Nézzetek egymásra, és dobjátok valakinek a labdát, miközben kimondjátok annak a személynek a keresztnévét, akinek dobjátok.

Önértékelés:

*Értékeljétek ezt a tevékenységet 10-es skálán (két kézzel), hogy tetszett?

*„Mit gondolsz, miért csináltuk ezt a tevékenységet?”

FŐ TEVÉKENYSÉG

30'

Kör kialakítása

1. Miért állunk körbe?

A kör egyenrangúságot jelképez, nincs benne „vezető” vagy „utolsó”. Mindenki látható és fontosnak érezheti magát (helye van a körben). A kör megkönnyíti a kommunikációt, mert mindenki látja a többieket, ami segít jobban meghallani és megérteni egymás szavait és érzéseit.

Gyakorlatban:

- Minden résztvevő kényelmesen ül egy körben.
- Ügyelünk arra, hogy senki ne legyen elszigetelve vagy mások mögött.

2. A beszélő bot: eszköz a jobb meghallgatáshoz

Annak érdekében, hogy mindenki zavartalanul megszólalhasson, egy **beszélő botot** használunk. Aki a botot tartja, beszélhet, amíg a többieknek az a dolguk, hogy meghallgassák őt anélkül, hogy beleszólnának. Amikor valaki befejezte, átadja a pálcát a következőnek.

Miért fontos ez?

- Hogy mindenki nyugodtan elmondhassa azt, amit szeretne, anélkül, hogy félbeszakítanak.
- Ez fejleszti a diákok aktív meghallgatási készségét és a mások iránti tiszteletre nevel.

3. Vezetés rotációja: a felelősség megosztása

Minden alkalommal új vezetőt választunk/jelölünk ki. A vezető/facilitátor feladata biztosítani a szabályok betartását: kör alkotás, a beszélő bot átadása, a beszédidő betartása stb.

Gyakorlás

Gyakorlásként a tanár olyan kérdéseket tehet fel, amelyek érdeklik a diákokat, de nem túl nehezek. Később a diákok maguk is javasolhatnak kérdéseket vagy létrehozhatnak egy „nyitókör kérdések borítékot/dobozt”.

REFLEXIÓ

5'

Hogyan érzed magad, miután meghallgattad a többiekét és kifejezhetted a véleményedet?

Mi a célja a körnek?

Körben állni, a beszélő botot használni, felváltva facilitálni – mindez a jobb együttélést segítik elő. Ezek a gyakorlatok szerepet játszanak a csoporton belüli tisztelet, a meghallgatási készség, a bizalom és a jóindulat kialakulásában.

NAPLÓ

5'

Rajzoljanak egy felfelé mutató hüvelykujjat/lefelé mutató hüvelykujjat/oldalt mutató hüvelykujjat (vagy nyilat), hogy jelezzék, mit gondolnak a mai óra tevékenységeiről.

7. ÓRA | KÖSZÖNÖM

Tanulási célok: Megtanítani a diákoknak, hogyan fejezzék ki elismerésüket és nagyrabecsülésüket társuk felé

Fejlesztett kompetenciák: P3, S1, S2, S3

Forrás:^{11, 12}

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Köszönöm, hogy...

Lépések:

- A diákok körben ülnek. A tanár megkéri a diákokat, hogy mindenki gondoljon **egy konkrét dologra**, amiért hálás valakinek az osztályból, és mondjon köszönetet neki, **közvetlenül ahhoz a személyhez szólva és fordulva**.
- A tanár kezdi a kört, például így: „Jancsi, köszönöm, hogy ma kinyitottad előttem az osztályterem ajtaját”, majd jobbra vagy balra adja tovább a beszélő botot, hogy mindenki sorra kerüljön, és senki ne maradjon ki.

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

A tevékenység neve: Két igazság és egy füllentés

Eszközök: kis jegyzetlapok, tollak

Lépések:

- A tanár megkéri a tanulókat, hogy mindenki gondoljon ki és írjon le magáról három információt, amelyek közül kettő igaz és egy hamis (két igazság és egy füllentés). Pl. Van egy nővérem. Szeretem a málnás fagyaltot. Soha nem utaztam repülővel.
- Kijelölünk három helyet az osztályteremben, és számozzuk be azokat 1-től 3-ig. A tanulók egy csoportban állnak, és a soron következő tanuló velük szemben áll, és egyenként felolvassa a leírt mondatokat. Az osztálytársak figyelmesen meghallgatják őt, majd ahhoz a sorszámmal mennek, amelyik szerintük a füllentés. Ezután a mondatok szerzője felfedi, hogy melyik mondat volt igaz és melyik hamis.
- A feladatot addig folytatjuk, amíg minden résztvevő felolvasta a magáról szóló mondatokat.
- A feladat körülbelül 20-25 percet vesz igénybe, az osztály létszámától függően.

REFLEXIÓ

5'

Eszközök: nincs

Lépések:

- A diákok körben ülnek és megosztják gondolataikat az előző feladatról. Mindenki elmondja, melyik információ lepte meg leginkább az osztálytársairól.
- Minden tanuló kiválaszt egy információt, amit hallott, és azt az illető felé fordulva mondja: „**Értékelem**, hogy...”

Összegzés:

- A tanár összefoglalásul elmagyarázza, hogy nem minden információ, ami eljut hozzánk, igaz. A gyakorlat megmutatta, hogy még akkor is, ha azt hisszük, hogy jól ismerjük egymást, könnyen félre lehet vezetni minket. Ismerjük fel, hogy mekkora nagy kincs, hogy a körülöttünk lévő emberek őszinték hozzánk és ezért ne felejtsük el kifejezni nagyrabecsülésünket nekik. Mindezzel az osztályközösségben a bizalmat erősítjük.

¹¹ [Tanítsd meg a diákokat dicséretre a jobb barátságok és az önbecsülés érdekében](#)

¹² [3 módszer, hogy a hála szokássá váljon az osztályteremben](#)

Feladat neve: Álmodj nagyot!

Eszközök: Nincs

Lépések:

A tanár megkéri a diákokat, hogy írjanak le a füzetükbe egy dolgot, ami jelenleg nem igaz rájuk, de szeretnék, ha a jövőben igaz lenne.

8. ÓRA | TANULÁS A HIBÁKBÓL

Tanulási célok: A „Tanulás a hibákból” című műhelymunka a fejlődésorientált gondolkodásmód kialakítását célozza, és a hibákból való tanulásra, a tapasztalatok átgondolására és a jobb stratégiákkal való újbóli próbálkozásra helyezi a hangsúlyt.

Milyen kompetenciák fejlődnek: P1, P2, P3, L1

Eszközök:

- Tankönyvek / füzetek (bármilyen könyv megfelel)
- Munkalap a tanár számára: Anna, a karate harcos **8. MELLÉKLET**
- Munkalap a tanulónak: A karate harcos Anna történetének három lehetséges folytatása **8. MELLÉKLET**

RÁHANGOLÓDÁS

10'

- Kérd meg a gyerekeket, hogy vegyenek elő egy könyvet, tegyék a fejükre, és járjanak vele a tanteremben, amennyire csak tudnak gyorsan, anélkül, hogy azt megérintenék, és ügyelve arra, hogy ne essen le.
- Számolják meg, hányszor esik le a könyv, és hány lépést tudnak tenni, mielőtt leejtik.
- Néhány perc múlva álljanak meg és beszéljék meg az élményeiket.

Megbeszélés:

- Hányszor esett le a könyvetek?
 - Sikerült valakinek 10 lépést tenni anélkül, hogy elejtette volna?
 - Hogy éreztétek magatokat a feladat közben?
 - Mit tanultatok, ami segít abban, hogy a könyvet a fejeteken tartsátok?
 - Szeretnétek még egyszer megpróbálni?
- **Ismételjétek meg a tevékenységet**, ezúttal arra ösztönözve a diákokat, hogy használják az első körben tanultakat.

Néhány perc múlva álljatok meg és beszéljétek meg újra.

Megbeszélés:

1. Mi volt más a második alkalommal?
2. Miért hasznos újra megpróbálni?
3. Hogy érzed magad most?

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tanulók körben ülnek, és a tanár felolvassa nekik a „**A karate harcos Anna**” című történetet a **8. mellékletből**.

- A történet elolvasása után elmondja a gyerekeknek, hogy a történet itt véget ért és három különböző folytatás közül választhatnak.
- Oszd a gyerekeket három csoportra és adj minden csoportnak egy-egy folytatás lapot (**8. MELLÉKLET**).
- Miután elolvasták, kérd meg őket, hogy válasszák ki, hogy szerintük melyik a legjobb folytatás Anna számára. Ezután minden csoportból válasszanak egy szószólót, aki elmondja a csoport választását és elmagyarázza, hogy miért.

ZÁRÓ FELADAT

5'

- Minden tanuló körben áll. Az egyik gyermek kezdje azzal, hogy a bal oldali társára kacsint, majd a jobb oldali társa felé fúj egyet.

- A bal oldali gyerek gyorsan továbbadja a kacsintást a bal oldali társának, a jobb oldali pedig a fújást a jobb oldali társának, és így folytatják, amíg mindkét mozdulat visszatér az első gyerekhez.
- A tanár méri az időt. Egyszer vagy kétszer megismételhetik a játékot, hogy lássák, javult-e a osztály teljesítménye.

Zárás**5'**

- Mit csináltunk ma?
- Hogy éreztétek magatokat?
- Mit tanultunk?
- Hogyan tudjuk a tanultakat felhasználni a mindennapi életben?

Összegzés

Mindenki hibázik időnként. Ha valaki hibázik, segíthet, ha:

- beszél másokkal;
- kitalálja, hogyan lehet a dolgot kijavítani;
- segítséget kér vagy újra megpróbálja.

NAPLÓ**5'**

Eszközök: Napló vagy füzet

Lépések: Kérd meg a tanulókat, hogy írjanak néhány mondatot arról, mit tanultak ma.

Segítség

- „Ma egy dolgot tanultam a hibáimból, és az az, hogy...”
- „Amikor hibázok és újra megpróbálom, úgy érzem...”

9. ÓRA | TALÁLD KI AZ ÉRZELMET!

Tanulási célok: A tanulók képesek lesznek azonosítani és megnevezni az alapvető érzéseiket;

A tanulók empátiát fejlesztenek ki azáltal, hogy felismerik/megértik mások érzéseit;

A tanulók gyakorolják a nonverbális kommunikációs készségeket.

Fejlesztett kompetenciák: P1, S1, S2, S3

Eszközök: tollak, lapok, színes ceruzák;

kártyák, amelyekre egy-egy érzelem van írva (Rajzolj engem!)

papírlapok, amelyekre különböző cselekvések vannak írva (Utánozz engem)

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Rajzolj le!

Lépései:

Az osztályt 4-5 fős csoportokra osztjuk. Az első játék az érzelmek felismeréséről szól – minden csoport kihúz egy kártyát, amelyre egy érzelem van felírva. Ezután a csoporton belül megbeszélik, hogyan lehet az érzelmet lerajzolni. A rajz a csoport közös munkája. Ezután minden csoport megmutatja a rajzát, a többiek pedig kommentálják, mit ábrázol a rajz, és fokozatosan eljutnak ahhoz, hogy megfogalmazzák, milyen érzést fejez ki a rajz (a tanár segítségével és irányításával).

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tevékenység neve: Utánozz engem

Eszközök: papírlapok, amelyekre különböző cselekvések vannak írva

Lépések

A következő játék papírlapokkal történik, amelyekre különböző cselekvések vannak írva, például „Mosolyogj, mint egy macska a napon”. A gyerekek ismét csapatokba állnak. Húznak egy papírlapot, megbeszélik, hogyan és ki fogja eljátszani a cselekvést. Előadják és a többi csapat kitalálja az érzelmet.

REFLEXIÓ

15'

Eszközök: Nincs

Lépések: A tanulók körben ülnek.

- A tanulók összefoglalják, mit tanultak a mai órán.
- Fejezzék ki személyes érzelmeiket: beszéljék meg, hogyan éreznek most és hogyan érezték magukat a tevékenység során.

NAPLÓ

5'

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépései: Rajzolj egy hangulatjelet, amely kifejezi, hogyan érezted magad az óra végén.

10. ÓRA | ADJ MAGADNAK EGY KIS SZÜNETET

Tanulási célok: Önszabályozás, érzelmek és viselkedés kezelése

Fejlesztett kompetenciák: P1, P3, S1, S2

Eszközök: Rajzpapír, filctollak

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A feladat neve: Nyugi sarok

Lépései:

Kérd meg a tanulókat, hogy írják le, hogyan képzelik el az ideális "nyugi sarkukat" – egy helyet, ahová elvonulhatnak, ha túlterheltek vagy zaklatottak.

FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

A tevékenység neve: „Nyugi sarok” tervezése

Eszközök: Rajzpapír, filctollak

Lépései:

Beszélgétek meg a „nyugi sarok” fogalmát, ahol a diákok megnyugodhatnak és visszanyerhetik önuralmukat.

Kérjétek meg a diákokat, hogy rajzoljanak egy „nyugi sarkot” papírra, olyan tárgyakkal, amelyek segítenek nekik megnyugodni.

REFLEXIÓ

15'

A tevékenység neve: A szünet ereje

Eszközök: Nincs

Lépések: Gondolkodjatok el körben:

- Miért fontos szünetet tartani, amikor rossz kedvünk van?
- Hogyan segíthet ez nekünk az iskolában és otthon?

NAPLÓ

5'

Feladat neve: Út a lecsillapodáshoz/megnyugváshoz

Szükséges eszközök: Napló vagy füzet

Lépései:

- A diákok leírják: Hogyan nyerik vissza a nyugalmaikat, amikor erős érzelmeket élnek át?

11. ÓRA | Tervezés – Fluid gondolkodás ¹³

Tanulási célok: A diákok olyan készségeket fejlesztenek, mint a kritikus gondolkodás, a problémamegoldás és az alkalmazkodóképesség.

Fejlesztett kompetenciák: P2, S2, S3, L1, L2

Eszközök: tábla; labda (vagy babzsák...); minden tanuló számára egy darab gyurma, a csoport felének szemkötő

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A feladat neve: Mindenki, aki...

Lépések:

Mindenki álljon körbe. A tanár mondjon ehhez hasonlókat:

- Mindenki, akinek kék szeme van, álljon a kör közepére.
- Mindenki, akinek zöld ruhája van, háromszor tapsoljon.
- Mindenki, akinek van testvére, ugorjon fel.
- Mindenki, akinek van feje, üljön le egy székre.
- Mindenki, akinek kutyája van, forduljon meg kétszer.
- Mindenki, aki ma iskolába jött, fogja meg valaki kezét.
- Mindenki, aki tud biciklizni, álljon fel egy székre.
- Mindenki, aki csokoládé fagyaltot szeret, kiáltson: IGEN!

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tevékenység neve: Expedíció

Szükséges eszközök: tábla; labda (vagy kabala, babzsák...)

Lépések:

- A tanár tájékoztatja a tanulókat, hogy expedícióra indulunk. A tanulók feladata, hogy kitaláljanak egy dolgot, amit magukkal szeretnének vinni az útra, és **ami hasznos lesz az egész osztály számára**.
- **A dolog neve a tanuló nevének első betűjével kell kezdődjön** (pl.: Szabolcs szendvicsetek visz).
- A diák által választott dolog lehet **szokatlan is. Minél eredetibb az ötlet, annál jobb**, mert a **javaslatok nem ismételhetők**, és **röviden** meg kell **indokolni**, hogy a diák által választott dolog hogyan lesz hasznos az egész csoport számára a expedíció során.
- A játékot az kezdi, akinél a labda vagy a babzsák van. Ha senki sem akarja kezdeni, a tanár indítja el. Például: **B betűvel** kezdődő névvel: Én **biztosító** tűt viszek az utazásra, mert ha valakinek leszakad a nadrágja, akkor az nagyon hasznos tud lenni, vagy akkor is, ha szálka ment az ujjadba. Ezután a balján ülő tanuló veszi át a szót.
- A játék végeztével a tanár hangsúlyozza, hogy a diákok megtapasztalták az úgynevezett **fluid gondolkodást***: Amikor egy kérdést kaptak, hogy mit visznek magukkal az útra, **sok ötletet és megoldást** találtak. Néhány ötlet szokatlannak hatott, de mindegyiket meg tudták indokolni, hogy miért lehet hasznos az expedíció során.
- Ez a gyakorlat megmutatja, hogy nincsenek „hülye” ötletek. Ami fontos, az a bátorság, a tervezés, a célok kitűzése és azok eléréséért tett erőfeszítés.

*A **fluid gondolkodás** másik neve: **flyékony intelligencia**

REFLEXIÓ

15'

A feladat neve: Hóember

Eszközök: minden tanuló számára egy darab gyurma, a csoport felének szemkötő

¹³ [Folyékony gondolkodás: a felfedezés művészete elvárások nélkül](#)

Lépések:

- A tanulókat kétfős csoportokra osztjuk. A csapat egyik tagjának bekötjük a szemét és adunk neki egy darab gyurmát. Meghatározzuk a feladat elvégzésének időkorlátját, pl. 2 perc minden tanuló számára. A bekötött szemű diák feladata, hogy a gyurmából például hóembert készítsen. A másik diák segíthet, javaslatokat tehet, de nem érhet a gyurmához vagy társához. Ezután szerepet cserélnek: bekötjük a másik tanuló szemét, és ő is hóembert készít gyurmából, a párja verbálisan segíthet.

Megbeszélés:

- A tanár megkérdezi a diákoktól, hogy milyen tapasztalatokat szereztek a feladat végrehajtása során: mi volt nehéz, mi segített, mi könnyítette volna meg a hóember készítését? Nehéz volt a másinak instrukciókat adni, mi segíthetett volna?

- A tanulók adhatnak olyan válaszokat, mint például:

a) segítő tényezők – tapintás, koncentráció, egy barát vagy a tanár javaslatai

b) akadályozó tényezők – a látás hiánya, zaj, sietség vagy túl kicsi gyurmadarab...

12. ÓRA | JÓL FIGYELEK?

Tanulási célok: A „Jól figyelek?” című műhelymunka fejleszti az aktív figyelem és a kommunikáció készségét azáltal, hogy a gyerekeket olyan gyakorlatokba vonja be, amelyek koncentrált figyelmet, verbális jelekre való reagálást igényelnek és ezáltal segítik a tiszteletteljes interakció fontosságának megértését.

Fejlesztett kompetenciák: P1, P2, S1, S2, S3

Eszközök:

- Egy hosszú rugalmas szalag, amely elegendő ahhoz, hogy minden gyermeket körbefogjon.
- Szemkötő (minden tanuló számára egy-egy)
- Hangrögzítő

RÁHANGOLÓDÁS

5'

Lépései:

1. Ossza a gyerekeket párokba.
2. Minden pár önállóan találjon ki egy rövid (egy szavas) becenevet magának.
3. Kössék be a gyerekek szemét, és állítsák őket a gumiszalagon belülré, karjaikat tegyék keresztbe, vállaik érjenek össze.
4. A gyerekek lassan és óvatosan mozogjanak a gumiszalagon belül, hogy összekeveredjenek.
5. Jelre minden gyermeknek meg kell találnia a párját azáltal, hogy többször is kimondja az előre megegyezett egy szóból álló becenevet. Ha megtalálták egymást, együtt állnak.

1. FŐ TEVÉKENYSÉG

10'

1. A párok csendben üljenek le.
2. Kérd meg a gyerekeket, hogy csukják be a szemüket, és két percig figyelmesen hallgassák a körülöttük hallható hangokat.

Megbeszélés:

3. Milyen hangokat hallottatok?
4. Fontos, hogy ki mit hallott? Miért vagy miért nem?

2. FŐ TEVÉKENYSÉG

10'

1. A párok üljenek háttal egymásnak. Az egyik gyerek egy percig beszél a kedvenc rajzfilmjéről, míg a másik csendben hallgat. Ezután felcserélik a szerepeket.
2. Ezután a párok álljanak egymással szemben. Az egyik gyermek egy percig részletesen beszél kedvenc játékáról, míg a másik megszakítás nélkül hallgatja. Ezután szerepet cserélnek.

Megbeszélés

1. Mikor volt könnyebb beszélni, amikor háttal ültetek egymásnak vagy amikor szemben ültetek? Miért?
2. Miért fontos figyelmesen hallgatni, amikor valaki beszél?
3. Miből tudod megmondani, hogy valaki tényleg figyel rád?

3. FŐ TEVÉKENYSÉG

5'

1. A gyerekek ismét egymással szemben ülnek. Az egyik gyerek beszél kedvenc nasijáról, míg a másik egyidejűleg a kedvenc italáról beszél.
2. Majd minden gyermek megismétli, amit a párja mondott.

Megbeszélés:

1. Hogyan érzed magad, amikor valamit szeretnél elmondani valakinek, de ő nem figyel rád, vagy félbeszakít?
2. Mi történhet, ha félbeszakítunk valakit, amikor beszél?

ZÁRÓ FELADAT**10'**

1. A gyerekek körben ülnek. A tanár egy mondattal kezdi a történetet.
2. Minden gyermek hozzáadja a következő mondatot, odafigyelve az előzőekre, hogy a történet logikusan folytatódjon, és kapcsolódjon a megelőző mondatokhoz.
3. A történetet rögzítjük hangfelvételre és a végén hallgassuk vissza.

REFLEXIÓ**5'**

1. Milyen tevékenységeket végeztünk ma?
2. Hogy éreztél magad a gyakorlatok során?
3. Mit tanultunk a figyelmes hallgatásról?
4. Hogyan tudjuk ezeket a hallgatási készségeket felhasználni a mindennapi életben?

Következtetés

A figyelmes hallgatás kulcsfontosságú mások megértéséhez, fontos az információk gyűjtéséhez és tiszteletünk kifejezéséhez. A közbeszólás vagy a figyelmetlenség azt az érzést keltheti másokban, hogy nem hallgatjuk meg őket és félreértésekhez vezethet.

Alapvető jelek, amelyek arra utalnak, hogy valaki figyel:

- Szemkontaktus
- Bólintás
- Mosoly vagy érdeklődés
- Enyhe előrehajlás a beszélő felé
- Releváns kérdések feltevése

NAPLÓ

Feladat neve: Gondolataim a hallgatásról

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépései:

Kérd meg a tanulókat, hogy írjanak néhány mondatot arról, mit tanultak ma a hallgatásról.

13. ÓRA | A HALLGATÁS MŰVÉSZETE TANULHATÓ

Tanulási célok: Az aktív hallgatás elveinek megértése, az empátikus hallgatás gyakorlása

Fejlesztett kompetenciák: P1, P2, S1, S2, S3, L1

Eszközök: Hallgatási szituációk, ellenőrzőlista **13. Melléklet**

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Egymás meghallgatása

Lépései:

- Párosítsa össze a diákokat, majd kérje meg őket, hogy az egyik diák beszéljen a kedvenc hobbjáról, míg a másik hallgatja.
- Utána a hallgató ismétlje el, amit hallott. Csere.
- Beszéljétek meg, milyen érzés volt, hogy valaki figyelmesen hallgatott rátok.

FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

Feladat neve: Aktív hallgatás gyakorlása

Eszközök: Hallgatási szituációk, ellenőrzőlista **13. Melléklet**

Lépései:

Mutasd be az aktív hallgatás készségeit (pl. szemkontaktus, bólintás, nem közbeszólás).

A tanulók különböző hallgatási szituációkat gyakorolnak, ellenőrzőlista segítségével, hogy minden készséget alkalmaztak-e.

REFLEXIÓ

15'

A feladat neve: Miért fontos a hallgatás?

Eszközök: Nincs

Lépések: Beszélgessünk erről körben:

- Milyen érzés, amikor valaki igazán meghallgat?
- Miért fontos a hallgatás a kommunikációban?
- Hogyan javíthatjuk hallgatási készségeinket?

NAPLÓ

5'

Feladat neve: Meghallgattak

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépések: A diákok írjanak le egy olyan pillanatot, amikor úgy érezték, hogy valaki valóban meghallgatta őket, és hogy ez hogyan hatott az érzéseikre és a helyzetre.

14. ÓRA | TISZTELETTELJES EGYÜTTMŰKÖDÉS

Tanulási célok: A különbségek tiszteletben tartása és a kölcsönös tisztelet

Fejlesztett kompetenciák: P1, P2, S1, S2, S3, L1, L2

Eszközök: A diákok saját iskolai eszközei (pl. füzet, toll, vonalzó, tolltartó).

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A feladat neve: Közös pontok

Lépései:

- A diákok párokat alkotnak és három "közös pontot" keresnek egymásban.
- Osszák meg ezeket az osztállyal, hogy rávilágítsanak arra, hogy még a különbözőnek tűnő embereknek is lehetnek közös érdeklődési köreik, "közös pontjaik".

FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

A feladat neve: A legmagasabb és legerősebb torony

Eszközök: A tanulók saját iskolai felszerelése

Lépései:

- Ossza fel az osztályt kis csoportokra (kb. 5 tanuló csoportonként).
- A feladat, hogy csak az asztalukon vagy a táskájukban található eszközökből építsék meg a lehető legmagasabb és legstabilabb tornyot.
- A cél nem csak a magasság vagy a stabilitás, hanem a hatékony együttműködés, egymás ötleteinek meghallgatása, valamint a különböző nézőpontok és javaslatok tiszteletben tartása a folyamat során.

A munka során figyeljék meg, hogyan kommunikálnak egymással:

- Mindenki véleményét figyelembe veszik?
- Tiszteletteljesen viselkednek, amikor felosztják a feladatokat maguk között?
- Hogyan kezelik a nézeteltéréseket vagy az egymással versengő ötleteket?

Ez a feladat bevonódásra, aktív részvételre ösztönöz. A tanulók elmélet helyett gyakorlati tapasztalatot szereznek az együttműködési készségükről és annak csoportdinamikai összetevőjéről.

REFLEXIÓ

15'

A tevékenység neve: Az együttműködés előnyei

Eszközök: Nincs

Lépések: Az osztályteremben rögtön a tevékenység után gyűjtsd össze a diákokat egy körbe. Ösztönöld őket, hogy a következő kérdések segítségével reflektáljanak az élményeikre:

- Segítette a csoportot egy jobb torony építésében, hogy tiszteletben tartották egymás különbségeit?
- Miért fontos, hogy egy csoportban mindenki meghallgassa a többiek ötleteit?

Ez a reflexió lehetővé teszi a diákoknak, hogy összekapcsolják konkrét tapasztalataikat a lecke alapvető célkitűzésével, a kölcsönös tisztelettel.

NAPLÓ

5'

Feladat neve: Tiszteletteljes együttműködés

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépések: A diákok írjanak le egy olyan esetet, amikor olyan valakivel működtek együtt, aki tőlük sokban különbözött és ez az együttműködés pozitív eredményhez vezetett.

(Megjegyzés: Ez a rész időhiány esetén kihagyható, mivel a fő tevékenység meghaladhatja a javasolt időtartamot.)

15. ÓRA | LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE ÉPÍTSÜNK A TISZTELETET

Tanulási célok:

- A kommunikációval, empátiával és konfliktuskezeléssel kapcsolatos készségek fejlesztése.
- A különbségek tiszteletben tartása és a kölcsönös tisztelet készségének fejlesztése.

Fejlesztett kompetenciák: P3, S1, S2, S3, L1, L2

Eszközök: „Tiszteletre méltó helyzetek” Szituációs kártyák **15. Melléklet**

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Tisztelet nyilvánítás

Lépései:

Kérd meg a diákokat, hogy írjanak egy ünnepélyes nyilatkozatot arról, hogyan fogják kölcsönösen tisztelni egymást a csoportos tevékenységek során. Ezután ezt osszák meg egymással.

FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

A tevékenység neve: Szituációs feladatok

Eszközök: Szituációs kártyák **15. Melléklet**

Lépései:

- A tanulók olyan szituációs feladatokat kapnak, amelyek kölcsönös tiszteletet igényelnek (pl. csoportos feladat, ahol mindenki véleménye számít). Megbeszéljük, hogyan kezelnék ezeket a szituációkat úgy, hogy mindenki iránt tiszteletet tanúsítsanak.

REFLEXIÓ

15'

A tevékenység neve: Tisztelet a gyakorlatban

Eszközök: Nincs

Lépések: Megbeszélés körben:

- Hogyan befolyásolja a kölcsönös tisztelet az együttműködésünket?
- Milyen konkrét módokon tudjuk kifejezni a tiszteletet a csoportmunkában?

NAPLÓ

5'

Feladat neve: Tiszteletteljes cselekedetek

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépések:

A diákok írjanak egy olyan esetről, amikor a kölcsönös tisztelet jelentősen befolyásolta csoportmunkájukat vagy együttműködésüket.

16. ÓRA | SZÜKSÉGLETEINK, TISZTELETÜNK

Tanulási célok: A „Szükségeink – Tiszteletünk” című műhelymunka a szükségletek megértésének és tiszteletben tartásának elvére összpontosít, amely több alapvető kompetenciához kapcsolódik: empátia, kritikus gondolkodás, önismeret és kölcsönös tisztelet.

Fejlesztett kompetenciák: P1, P2, P3, S1, S2, S3, L2

Eszközök:

„Alapvető szükségletek ellenőrzése” **16. Melléklet 1. munkalap (tanári példány)**

„Különböző és közös szükségletek” **16. Melléklet 2. munkalap (tanári példány)**

Egy zöld kártya „IGEN / Egyetértek” felirattal

Egy piros kártya „HAMIS / Nem értek egyet” felirattal

Ragasztószalag a kártyák falra rögzítéséhez úgy, hogy a kártyák felülete ne legyen látható

16. Melléklet 3. oldal Szükségeink poszter

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Ugyanaz és különböző

Cél: Segíteni a gyerekeknek tiszteletteljes módon felismerni a hasonlóságokat és a különbségeket.

Hogyan működik:

- A tanulók szabadon sétálnak a teremben. A tanár felolvas/mond egy mondatot, például:
 - „Keress valakit, akinek ugyanaz a kedvenc étele, mint neked.”
 - „Keress valakit, akinek más az alvási ideje!”
 - „Keress valakit, aki más játékot játszik a szünetben!”
 - „Keress valakit, aki otthon más nyelven beszél!”
- Minden kör után a párok röviden megosztják egymással a válaszaikat. Az idő függvényében 3-5 kört lehet játszani.

Összefoglalás – Kérdések:

- „Könnyű vagy nehéz volt megtalálni valakit, aki különbözik tőled?”
- „Mit tanulhatunk mások tapasztalataiból?”

Fókusz: *Lehet, hogy különbözőek az igényeink vagy a szokásaink, de minden történet fontos.*

1. FŐ TEVÉKENYSÉG

10'

Felkészülés

Ragasszuk a zöld „IGEN” kártyát az egyik falra, a piros „NEM” kártyát pedig a szemközti falra.

Kérj meg mindenkit, hogy álljon a terem közepére.

Hogyan működik

- Olvasd fel az **alapvető szükségletek ellenőrző lap 16. mellékletéből** egy állítást.

- A tanulók az álláspontjuknak megfelelő falhoz lépnek (egyetértek = zöld, nem értek egyet = piros).

Mini-megbeszélés minden állítás után

- „Miért választottad ezt az oldalt?”
- „Hogyan kapcsolódhat ez az állítás az alapvető emberi szükségletekhez?”
- Jelöld meg az alapvető szükséglet nevét (pl. biztonság, pihenés, elismerés), és hangsúlyozd, hogy **mindenki alapvető szükségletei egyenlő tiszteletet érdemelnek.**

2. FŐ TEVÉKENYSÉG

10'

A tanulók körben ülnek.

- Olvassa fel a *Különböző és közös szükségletek* **2. munkalap (16. melléklet)** egyik állítását.
- Azok, akik **egyetértenek**, felállnak; azok, akik **nem értenek egyet**, ülve maradnak.

Csoportos reflexió több állítás után

- „Melyek azok az igények, amelyek univerzálisnak tűnnek?”
- „Melyek a személyre jellemző szükségletek? Tudsz példákat mondani?”
- „Ha valakinek az igényei eltérnek a miénktől, milyen tiszteletteljes lépéseket tehetünk annak érdekében, hogy mind az ő, mind a mi igényeink kielégüljenek?”

Ösztönözzünk olyan mondatokat, mint „*Megkérdezhetem, hogyan segíthetek*”, „*Helyet adhatok neki*” vagy „*Meghallgatom ítékezés nélkül*”.

ZÁRÓ FELADAT

5'

A feladat neve: Keresd a vezetőt/karmestert

1. A tanulók körben ülnek. Egy önkéntes elhagyja a termet (vagy hátat fordít).
2. Csendben kiválasztanak egy „karmestert”, aki finom mozdulatokba kezd, pl. tapsol, vállat forgat stb. A többiek tisztelettel utánozzák a karmestert, titokban tartva a kilétét.
3. Az önkéntes visszatér, és megpróbálja kitalálni, ki a karmester.
4. Ha megtalálta a karmestert, az lehet a következő találgató.

Tiszteletre való figyelem: Emlékeztess mindenkit, hogy figyeljenek egymásra tiszteletteljesen és kerüljék a mutogatást vagy a gúnyolódást – a testbeszéd is kifejezheti a tiszteletet.

ÖSSZEGZÉS

5'

Hangsúlyozd, hogy

- **Mindenkinek szüksége van** ételre, vízre, pihenésre, biztonságra, szeretetre és tiszteletre, hogy egészséges maradjon.
- Egyes szükségletek **az életkor, az egészségi állapot, a kultúra, a hit vagy a képességek** függvényében változnak.

- **A kölcsönös tisztelet** azt jelenti, hogy elismerjük a körülöttünk élők közös és egyedi szükségleteit, megkérdezzük, hogyan segíthetünk, és értékeljük a válaszaikat.

REFLEXIÓ**10'**

Reflexiós kérdések (közösén vagy gondolkodjanak el csendben)

1. „Mit csináltunk ma?”
2. „Hogyan éreztük magunkat a tevékenységek során?”
3. „Milyen új ismereteket szereztünk a szükségletekről és a tiszteletről?”
4. „Hogyan tudjuk ezt a megértést felhasználni a mindennapi életben?”

NAPLÓ

Kérd meg a tanulókat, hogy válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

- „Egy olyan szükségletem, amely másoktól eltérő lehet:
- „Ha tiszteletben tartjuk egymás szükségleteit, az a következőképpen segít az osztályunknak...”

17. ÓRA | AZ ŰRÁLLOMÁS

Tanulási célok: Együttműködés megtapasztalása; osztályközösség formálása és a kölcsönös tisztelet kialakítása

Milyen kompetenciák fejlődnek: P1, S1, S2, S3, L1, L2

Eszközök: Kötél – tanulói lap, **17.melléklet | Az űrállomás**

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Eljutni az állomásra

Lépései:

*Köss egy kötelet két egymástól távol álló székhez úgy, hogy az feszesen álljon – a magasság a tanulók életkorától függ.

*Magyarázd el a tanulóknak, hogy át kell kelniük a két szék között, hogy eljussanak az űrállomásra, de nem érhetnek hozzá a kötélnél. Segíthetnek egymásnak, pl. segíthetnek másoknak magasabbra emelni a lábukat, bátoríthatják egymást, de soha nem érhetnek a kötélnél.

A tevékenység után – Önértékelés:

*Értékeljék a tevékenységet 10-es skálán (két kézzel)

*„Mit gondolsz, miért csináltuk ezt a tevékenységet?”

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

A tevékenység neve: Túlélő felszerelés

- ★ Ossa a csoportot 4-5 fős csoportokra.
- ★ Minden csoport kap egy listát az úrutazáshoz szükséges felszerelésekről (pl. úrruha, oxigénellátás, javítószerszámok, fedélzeti számítógép, dehidratált élelmiszerek, rádió, stb.).
- ★ Feladatuk: Válasszák ki közösen a legfontosabb 3 felszerelést, amely biztosítja a legénység túlélését. Mindezt úgy megvitatva, hogy közben gyakorolják egymás figyelmes meghallgatását.
- ★ A tanár figyeli a beszélgetéseket és az együttműködést.
- ★ Minden csoport bemutatja választását az osztálynak.

REFLEXIÓ

15'

Csoportos beszélgetés:

- Mi segítette a beszélgetést?
- Mi volt nehéz?
- Hogyan kezelték az eltérő véleményeket?

NAPLÓ

* Szerinted mi a leghatékonyabb módszer a problémák közös megoldására?

* Rajzoljanak egy felfelé mutató hüvelykujjat/lefelé mutató hüvelykujjat/oldalt mutató hüvelykujjat (vagy nyilat), hogy jelezzék, mit gondolnak a mai óra tevékenységeiről.

18. ÓRA | AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS EREJE

Tanulási célok: „Az együttműködés ereje” című műhelymunka a PSLL kompetenciák közül az együttműködés, a kommunikáció, az empátia és a jóllét fejlesztésére irányul, arra ösztönözve a gyerekeket, hogy együtt dolgozzanak a kihívások leküzdésén és gondolkodjanak el a kölcsönös támogatás fontosságáról a mindennapi életben.

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S1, S2, S3

Eszközök:

- Nagy papírlapok (egy csoportnak egy)
- Színező eszközök (zsírkréta, filctoll, ceruza...)
- Papírlapok egyszerű párosokkal (pl. kanál/villa, nap/hold, zokni/cipő, fogkefe/fogkrém) – lásd **a 18. mellékletet**

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Találd meg a párodát (csendes kommunikációs játék)

Cél: Ráhangolódás és a nonverbális együttműködés ösztönzése.

Hogyan működik:

- Készíts kártyákat vagy papírlapokat egyszerű párosokkal (pl. kanál/villa, nap/hold, zokni/cipő, fogkefe/fogkrém). Lásd **a 18. mellékletet**.
- Adj minden tanulónak egy kártyát és magyarázd el:
„Nem beszélhetek. Csak gesztusokkal és mozdulatokkal találhatjátok meg a párotokat.”
A tanulók körbejárnak, és csendben kommunikálva próbálják megtalálni a párjukat.

Összegzés:

- Nehéz volt nem beszélni?
- Hogyan találtátok meg a párotokat?
- Mi segített abban, hogy csendben együttműködjetek?

A gyakorlat fókuszsa: Az együttműködés nem csak a beszélgetésről szól, hanem a figyelemről, a megértésről és a tiszteletteljes együttműködésről is.

1. FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

A tevékenység neve: Segítő kezek kihívás

Cél: Tapasztalják meg, hogyan segít az együttműködés a kihívások megoldásában.

1. A tanulók körben ülnek. A tanár felvázolja a helyzetet:
„Képzeljétek el, hogy egy nagy ünnepségen vagytok, és előttek van a kedvenc ételeitek. Ma azonban úgy fogtok enni, hogy megtapasztaljátok, milyen hatékony lehet a csapatmunka!”
A tanár bemutatja a „kihívást”:
 - Az egyik karjukat a hátuk mögé teszik.
 - A másik karjukat előre nyújtva, **egyenesen kell tartaniuk** (a könyökét nem hajlíthatja be!).

2. A diákok megpróbálnak enni a merev karjuk segítségével.

- Hagyjuk őket néhány percre próbálkozni.
- Ha egy tanuló rájön, hogyan lehet ezt párban csinálni (egymást etetni), ösztönzőleg hathatnak másokra is.
- Ha senki sem talál megoldást, a tanár finoman bemutatja az “együtműködéses evést” a mellette álló tanulóval párban.

Hangsúly:

- Az együtműködés azt jelenti, **hogy körülnézünk, segítséget ajánlunk és nyitottak vagyunk a segítség elfogadására.**
- Bátorítsd a tanulókat, hogy udvariasan beszéljenek és viselkedjenek, amikor segítséget kínálnak vagy elfogadnak.

Irányított beszélgetés:

- Mi történt, amikor egyedül próbáltál enni?
- Hogyan változott meg az eredmény az együtműködésnek köszönhetően?
- Milyen érzés volt másnak segíteni?
- Milyen érzés volt, amikor segítettek neked?
- Mit tanít ez nekünk a csapatmunkáról?

A gyakorlat fókuszja: *Néha a legjobb megoldás nem az, hogy egyedül csináljuk a dolgokat, hanem hogy egymásban megbízva egymást segítjük.*

2. FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

A tevékenység neve: Együtműködés a mindennapi életben

Cél: Az együtműködés vizualizálása és kifejezése valós helyzetekben.

1. A tanár bevezetője:
„Most kis csoportokba fogunk oszlani, és megmutatjuk, hogyan néz ki az együtműködés a mindennapi életünkben.”
2. Ossa a tanulókat csoportokba (4–5 tanuló).
3. Minden csoportnak adjon egy jelenetet, amelyet el kell játszaniuk:
 - Segítség otthon (pl. asztalterítés, ruhahajtogatás)
 - Tiszteletteljes játék a barátokkal (pl. sorban állás, játékok megosztása)
 - Segítség az osztálytársaknak az iskolában (pl. csapatmunka az órán, csoportos projektek)
 - Együtműködés a tanárokkal vagy felnőttekkel (pl. odafigyelés, útmutatás együttes végrehajtása)
4. Minden csoport rajzolja le a jelenetét egy nagy lapra, arra összpontosítva, hogy **az emberek hogyan segítenek egymásnak.**

Tippek:

- Használjatos párbeszéd buborékokat a rajzokon (pl. „Segítetek!” vagy „Csináljuk együtt!”)
- Jelenjen meg **a befogadás, a megosztott felelősség és a tiszteletteljes együttműködés.**

ZÁRÓ FELADAT

5'

Feladat neve: Csendes erő kör

Cél: Gyakoroljuk az elismerést és a pozitív megerősítést.

1. Álljunk körbe!
2. A tanár útmutatása:
„Most csendben megmutatjuk, hogy mindannyian képesek vagyunk valamilyen különleges dologgal hozzájárulni a csoportunk működéséhez.”
A diákok egyenként mondanak valami kedveset a csoport egyik tagjáról, **anélkül, hogy nevét említénék**. Például:
 - „Csodálom, hogy valaki gyakran megosztja másokkal a felszerelését.”
 - „Örülök, amikor valaki bevon másokat is a játékba.”
3. Ha mások is így érzik, csendben felmutatják a hüvelykujjukat, vagy egyszer tapsolnak.

REFLEXIÓ

5'

„Mit tanultunk ma együtt?”

Kérdések:

- Mit csináltunk ma?
- Hogy érezted magad, amikor mások segítettek neked?
- Mit tanultatok az együttműködésről?
- Hogyan tudjuk ezt a fajta együttműködést alkalmazni az iskolában és otthon?

ÖSSZEFOGLALÁS (tanári összefoglalás):

„Ha együtt dolgozunk, az egyedül nehéz dolgok könnyűvé válhatnak. Az együttműködés több, mint segítségnyújtás – meghallgatás, bizalom és a csoportban való részvétel. Legyen szó osztozásról, problémamegoldásról vagy mások bátorításáról, mindannyian tudunk adni valamit. Ha együttműködünk, erősebb barátságokat, családokat és közösségeket építünk.”

NAPLÓ

Cím: Segítő kezeim vannak

Kérd meg a tanulókat, hogy válasszanak ki egy mondatot az alábbiak közül, és fejezzék be és/vagy rajzoljanak róla:

- „Amikor segítettem valakinek, az...”
- „Amikor valaki segített nekem, az jó érzés volt, mert...”
- „Holnap így fogok együttműködni...”
- „Az együttműködés jobbá teszi az osztályunkat, mert...”

19. ÓRA | EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉPÍTÉSE

Tanulási célok:

Megérteni, mi az együttműködés és miért fontos.
 Megkülönböztetni a hasznos és a haszontalan csoportviselkedést.
 Gyakorolni a tiszteletteljes kommunikációt és az aktív hallgatást.
 Csapatként dolgozni a problémák megoldásán és a feladatok megosztásán.
 Empátia, türelem és konfliktuskezelési készségek bemutatása.

Milyen kompetenciák fejlődnek: P1, P2, S1, S2, S3, L1

Eszközök: építőelemek, szemkötők

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Építsük meg...

Lépések: Oszd a tanulókat csapatokra, és adj nekik egyenlő számú építőelemeket. Ezután adj nekik valami feladatot, amit meg kell építeniük, például a lehető legmagasabb várat. Ez a gyakorlat fejleszti a kommunikációs és problémamegoldó készségeket.

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

Feladat neve: Aknamező

Szükséges eszközök: Székek, labdák vagy más tárgyak a terep kialakításához, építőelemek, szemkötők

Lépések:

Rendezz el néhány akadályt a pályán, és oszd a résztvevőket csapatokba. A diákoknak bekötött szemmel, csak csapattársaik útmutatásával kell átjutniuk az „aknamezőn”. Ezen felül kihívásként azt is kérheted a diákoktól, hogy csak bizonyos szavakat vagy kifejezéseket használjanak. Fejleszti a kommunikációs készségeket és az önbizalmat.

REFLEXIÓ

15'

Eszközök: Nincs

Lépések: A diákok körben ülnek. Elgondolkodnak a mai órán történteken. Megoszthatják azt, hogy hogyan érezték magukat a tevékenység során.

Önértékelés:

*Értékeljétek ezt a tevékenységet 10-es skálán (két kezetek segítségével)!

*„Mit gondolsz, miért csináltuk ezt a tevékenységet?”

NAPLÓ

5'

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépések:

- Kérd meg a diákokat, hogy írjanak néhány mondatot arról, mit tanultak ma.
- Feladat: Rajzolj egy arcot, amelyen érzelmek látszanak!

20. ÓRA | HOPPÁ!

Tanulási célok: Megmutatni, hogy a hibák tanulási lehetőségek

Nem ugyanaz „elismerni, hogy hibát követtem el” mint azt gondolni, hogy „lúzer vagyok”.

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S1, L1, I2, L3

Eszközök: papír, ceruzák, tanulói kártyák **20.melléklet | Híres hibák**

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Suttogó

Cél: Megmutatni, hogy a hibák természeteseek, különösen a kommunikáció során, és hogy normális, ha nem vagyunk tökéletesek.

Lépések: A diákok sorba állnak. A tanár az elsőnek suttog egy vicces mondatot, aki azt a mögötte álló osztálytársának továbbadja, és így tovább, amíg az utolsóhoz nem jut, aki hangosan kimondja.

Önértékelés:

*Értékelje ezt a tevékenységet 10-es skálán (két kezével)!

*„Mit gondolsz, miért csináltuk ezt a tevékenységet?”

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

A tevékenység neve: Híres hibák története

Eljárás:

Ismert példák bemutatása olyan hibákról, tévedésekről, amelyek később felfedezésekhez vagy sikerekhez vezettek (pl. Thomas Edison és a villanykörte feltalálására tett kísérletei, vagy matematikai hibák, amelyek új elméletekhez vezettek...).

Csoportos beszélgetés: Mit tanulhatunk ezekből a példákból?

Következtetés: Közös beszélgetés arról, hogy miért fontos a hibákat tanulási és fejlődési lehetőségnek tekinteni.

REFLEXIÓ - NAPLÓ

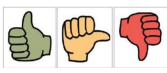
15'

*Írd le a mai óra címét.

*Írd le: „A hibák tanulási és fejlődési lehetőségek.”

*Írj vagy rajzolj egy olyan hibát, amit már elkövettél és hogy mit tanultál belőle.

*Rajzolj egy felfelé mutató hüvelykujjat/lefelé mutató hüvelykujjat/oldalt mutató hüvelykujjat (vagy nyilat),

hogy jelezd, mit gondolsz a mai óra tevékenységeiről.

*Most már tudok ...

21. ÓRA | A HIBÁZÁS MINT TANULÁSI LEHETŐSÉG I.

Tanulási célok: Megérteni, hogy a hibák tanulási lehetőségek

Fejlesztett kompetenciák: S2, S3, L1, L3

Eszközök: „Szuperképesség” kártyák (például: „kitartás”, „kreativitás”, „kíváncsiság”, „humor”), lapok és filctollak, **21. Melléklet**

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Rajzold le, amit mondok

- Párokban az egyik tanuló készít egy egyszerű rajzot (pl. macska, ház), anélkül, hogy megmutatná.
- A másik tanuló kizárólag a szóbeli leírás alapján rajzol.
- A végén összehasonlítják a rajzokat az eredetivel.

Önértékelés:

*Értékelj ezt a tevékenységet 10-es skálán (két kezeggel)!

*„Mit gondolsz, miért csináljuk ezt a feladatot?”

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

Csoportban minden tanuló elmesél egy hibát, amit nemrég elkövetett vagy kitalál egy vicceset.

A hibát egy szuperképességgel kell összekapcsolniuk (pl.: „Elrontottam a rajzomat, de ezáltal kitartó szuperképességet kaptam”.)

Minden csoport készít egy mini képregényt vagy posztert a történetével és a szuperképességével.

REFLEXÍÓ

15'

A mini-képregény vagy poszter bemutatása a többi csoportnak.

NAPLÓ

- ★ Készíts magadnak egy „hibázó szuperhős személyi igazolványt” (lehet egy mini-oklevél), amelyet megőrizhetsz.
- ★ Rajzolj egy felfelé mutató hüvelykujjat/lefelé mutató hüvelykujjat/oldalt mutató hüvelykujjat (vagy nyilat), hogy jelezd, mit gondolsz a mai óra tevékenységeiről.
- ★ Most már tudok...

22. ÓRA | A HIBÁZÁS MINT TANULÁSI LEHETŐSÉG II.

Tanulási célok: A hibák tanulási lehetőségként való elfogadása elvezet egy olyan fejlődési szemlélet kialakulásához, amelyben a kudarcokra nem bukásként, hanem fejlődési lehetőségként tekintünk. Ez a megközelítés elősegíti a rugalmasságot, az alkalmazkodóképességet és a fogalmak mélyebb megértését, ami hatékonyabb tanuláshoz és problémamegoldáshoz vezet.

Fejlesztett kompetenciák: S2, S3, L1, L3

Eszközök: Hiba-bingo **22. melléklet**, tollak, rajzeszközök, poszterlapok

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A tevékenység neve: Hiba-bingo

Előkészítés: Az óra előtt készítsen 5x5-ös rácsos bingókártyákat. Minden négyzetben egy-egy tipikus iskolai hibázási lehetőség szerepeljen. **Lásd a 22. mellékletet.**

Bevezetés: Magyarázd el a tanulóknak, hogy mindenki hibázik és ezek a hibák **értékes tanulási lehetőségeket** rejtnek magukban. A feladat célja, hogy beismerjük, hogy mindannyian követünk el hibákat, és felismerjük, hogyan tanulhatunk belőlük.

A játék lefolytatása:

- Oszd ki a bingó kártyákat és a jelölőket vagy tollakat.
- Olvasd fel a kártyákról a különböző típusú hibázási lehetőségeket.
- Ha egy tanuló elkövetett már olyan hibát, amely megegyezik a felolvasottal, jelölje azt a négyzetet a kártyáján.
- Bátorítsuk a diákokat, hogy a jelölés közben osszanak meg egy rövid történetet vagy tanulságot, amit abból a hibából tanultak.

A játék megnyerése: Az első tanuló, aki öt négyzetet sorba (vízszintesen, függőlegesen vagy átlósan) jelöl, kiáltja, hogy „Bingó!”, és részletesebben mesélhet egy vagy több, általa megjelölt hibáról. Folytassuk a játékot, amíg több tanuló is Bingót nem ér el, így még több lehetőséget biztosítva a megosztásra és a reflexióra.

FŐ TEVÉKENYSÉG

15'

A tevékenység neve: Hibamúzeum¹⁴

Eszközök: Művészeti kellékek, poszterlapok.

Minden tanuló gondoljon egy hibára, amit elkövetett (iskolai vagy személyes – nem kell túl személyes dolgokat megosztani).

A lapjára rajzoljon/ragasszon egy kis képet, amely ezt a hibát ábrázolja. Címe: „Ezt hibáztam”.

Rövid magyarázatot is írjanak hozzá: Mi történt? / Mit tanultam belőle?

¹⁴ [Hibák Múzeuma | Projekte](#)

[A kudarcok múzeuma – Goethe-Institut Los Angeles – USA](#)

REFLEXIÓ

15'

Feladat neve: „Múzeumlátogatás”

Helyezze el a lapokat a teremben (asztalokra vagy a falra). A diákok körbe járnak a „galériában” és megnézik a többiek munkáit (csendben és tisztelettel).

Gondolkodásra ösztönző kérdések:

- Mit tanultál az egyes kiállítási tárgyakból?
- Miként segíti a csoportunk (osztályunk) fejlődését, ha beszélünk egymásnak minderről (hibázásainkról és az abból tanultakról)?

NAPLÓ (OPCIÓ)

5'

A tevékenység neve: Hibáink ünneplése

Eszközök: Napló vagy jegyzetfüzet

Lépések: A diákok írjanak egy olyan hibázásukról, amelyet nemrég követtek el, és büszkék arra, hogy utána sikerült ebből valami tanulniuk és ezáltal fejlődtek...

23. ÓRA | BÁTORÍTÁS VAGY DICSÉRET?

Tanulási célok:

- A diákok megértik a bátorítás lényegét, továbbá hogy miért fontos ez a személyes fejlődésük és a másokkal való kapcsolatuk szempontjából.
- Megtanulják, hogyan kell pozitív visszajelzést adni és fogadni.
- Önmaguk és társaik támogatásának és motiválásának készségét fejleszti.

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S2, S3, L1, L2, L3

Eszközök: papír, toll

Háttérinformációk: A bátorítás és a dicséret egyaránt pozitív visszajelzés, de a **bátorítás** az erőfeszítésre és a folyamatra összpontosít, míg a **dicséret** az eredményre vagy a gyermek tulajdonságaira. A bátorítás elősegíti a fejlődésre irányuló gondolkodásmód kialakulását, míg a dicséret rögzült gondolkodásmódhoz vezethet.

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Repülj, repülj!

Lépései:

- Álljunk körbe, és mozogjunk egy irányba. Amikor egy számunkra kedves vagy kedvező szót hallunk, álljunk lábujjhegyre és emeljük fel kezeinket.
- Amikor egy olyan szót hallunk, ami durva, bántó, negatív, akkor guggoljunk le.

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

A tevékenység neve: Bátorító lánc

Lépései:

- A tanulók körben ülnek.
- A tanár mond egy elismerő vagy bátorító mondatot az egyik diáknak.
- Az illető tanuló megköszöni és mond egy elismerő vagy bátorító mondatot egy másik diáknak.
- Folytassák, amíg mindenki adott és kapott bátorítást.

Példák bátorító mondatokra: ¹⁵

- Rájöttél, hogyan kell csinálni.
- Megcsináltad.
- Megtanultad, hogyan kell megkötni a cipőfűződet. Múlt héten még nehezen ment, de ma már simán megcsináltad.
- Mondd el, hogyan sikerült!
- Látom, hogy keményen dolgozol.
- Nehéz neked, de kitartasz.
- Gondolkodtál, és kitaláltál valami újat.
- Észrevettem, hogy segítettél a barátodnak.
- Próbálkozz tovább, napról napra jobb leszel!

¹⁵ [Bátorítás vs. dicséret a tanárok számára | Pozitív fegyelmezés](#)

REFLEXIÓ

15'

Beszéljétek meg az osztállyal:

„Milyen érzés volt bátorítást adni és kapni?”

- „Miért fontos másokat bátorítani?”
- „Hogyan segíthet a bátorítás a problémák megoldásában vagy abban, hogy jobban érezzük magunkat?”

NAPLÓ

Hogy éreztem magam, miután bátorítottam valakit?

Boldog Büszke Kedves Egyéb: _____

24. ÓRA | A SIKERHEZ VEZETŐ ÚT – EGYMÁS BÁTORÍTÁSA

Tanulási célok: A „Sikerhez vezető utak – Egymás bátorítása” című műhelymunka kitartásra, önismeretre, problémamegoldásra, fejlődő gondolkodásmódra és bátorításra ösztönöz.

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S1, S2, S3, L1, L2

Eszközök:

- Munkalap a tanulók számára: **24. Melléklet**
- Régi újságok, összegöngyölve és ragasztva egy „stafétabottá”
- Ragasztószalag

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Éljen a nevemnek!

Lépései:

1. A diákok nagy körben állnak vagy ülnek.
2. Egyenként minden tanuló három ritmikus ütemre kántálja a saját nevét, miközben tapsol, pl. „Re-ná-ta!” (taps-taps-taps).
3. Az egész csoport azonnal visszhangozza ugyanazt a kiáltást, és **hozzáad** egy bátorító mondatot pl.:
 - o Visszhang: „Re-ná-ta!” (taps-taps-taps) – „Kösz-szön-tünk!” (taps-taps-taps)
4. Folytassák, amíg minden tanulót meg nem ünnepeltek.

Fúkus: Mindenki megtapasztalja a csoport támogatását.

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tevékenység neve: Miért történt? Hogyan segíthetünk?

1. **Magyarázat**
„Ma a sikerekkel és a kudarccal fogunk foglalkozni. Megvizsgáljuk, miért alakulnak úgy a dolgok, ahogy és hogyan változtathatja meg az eredményt egy bátorítás.”
2. Oszd az osztályt **négyfős csoportokra**. Adj minden csoportnak egy történetet a **24. mellékletből**.
3. Olvassák fel a történetet hangosan. A csoportok két kérdést vitatnak meg:
 - a. „Miért volt sikeres vagy mivel küzdött ez a diák?”
 - b. „Milyen bátorító szavak és cselekedetek segíthetnek neki legközelebb?”
4. Minden csoportból egy képviselő ossza meg a többiekkel, hogy mire jutottak: először hogy **mi történt**, majd a **bátorító tervet**.

Osztályszintű megbeszélés

- Milyen szokások segítenek minket a számunkra fontos célok elérésében?
- Hogyan bátoríthatnak minket a barátaink, a családtagjaink vagy a tanáraink?
- A siker mindig azt jelenti, hogy **első**k vagyunk? Miért vagy miért nem?
- Ha valóban *mindent megtettünk*, az sikernek számít, még akkor is, ha nem kaptunk érte trófeát?
- A felnőttek is szembesülhetnek kudarccal? (A tanár röviden megoszthat egy személyes példát.)

REFLEXIÓ

15'

A tevékenység neve: Bátorító váltófutás

1. A tanulók körben állnak. Helyezzük a ragasztott papírból készült stafétabotot az első tanuló térdé közé.
2. A tanulók kezek használata nélkül adják tovább a botot térdről térdre a körben.
3. Szabály: Átadva a botot, mondjon egy rövid bátorító mondatot a következő személynek. (Bátorító mondatok példái a **24. mellékletben találhatók**).
4. Ha a bot leesik, a csoport „**Újra megpróbáljuk!**” felkiáltással újrakezdi a játékot, és megpróbálják megdönteni az eddigi leggyorsabb eredményt.

ÖSSZEFOGLALÓ KÉRDÉSEK

- Mit csináltunk ma?
- Hogyan hatott a bátorítás a váltóversenyre?
- Mit tanultunk egymás támogatásáról?
- A mindennapi életben hol alkalmazhatjuk ezeket a bátorító szavakat?

NAPLÓ**5'**

- „Egy lépés, amit ezen a héten tehetek a sikerem érdekében, az...”
- „Ma azt tanultam, hogy a bátorítás fontos, mert...”

25. ÓRA | INSPIRÁCIÓ

Tanulási célok: Az inspirációs táblák akár a személyes célok eléréséhez, akár projektek tervezéséhez hatékony tanulási eszközök. Segítenek a célok tisztázásában, a motiváció fokozásában és a vizuális tanulás erősítésében. Az inspirációs táblákhoz kapcsolódó tanulási célok többnyire a célok kitűzésére, a vizuális kommunikációra és a kreatív gondolkodás készségeinek fejlesztésére összpontosítanak.

Fejlesztett kompetenciák: P3, S2, S3, L1, L3

Eszközök: régi magazinok, minden tanuló számára A3-as papírlapok, olló, ragasztó, filctollak

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A feladat neve: Kit csodálunk?

Lépései:

- A tanár elmagyarázza, hogy mindnyájunk életében vannak olyan emberek, akik **különleges hatással** vannak **ránk**, akiket csodálunk és példaképeink. A tanár mondhat példát egy olyan személyre, akit ő csodál.
- A tanulók körben ülnek, és sorban mindenki megnevez egy olyan személyt, akit sikeresnek tart. Ez lehet bárki, aki éppen eszükbe jut (tudós, zenész, sportoló, irodalmi vagy filmszereplő).

Megbeszélés: Mi tette őket sikeressé és híressé?

A tanár tippje: Azok, akik sikereket értek el életükben, többnyire sok munkával, áldozattal, küzdelemmel, erőfeszítéssel és kitartással érték el azt.

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

Feladat neve: Inspirációs tábla (Hangulattábla)¹⁶

Eszközök: régi magazinok, minden tanuló számára A3-as papírlap, olló, ragasztó, filctollak

Lépései:

A tanulók átnézik a magazinokat, és kiválasztanak belőlük olyan fotókat, címeket, képeket, amelyekről szeretnék, ha 10-15 év múlva igazak lennének rájuk. Ez lehet például egy fotó egy városról vagy országról, ahol szeretnének élni, egy sportoló fotója, ha sportoló szeretnének lenni, stb. A fotókat nagy papírlapokra ragasztják, díszítik, ráírják a nevüket, és hozzáadhatnak olyan információkat is, amelyeket nem találtak a magazinokban, de szeretnének, ha a jövőben megvalósulnának.

REFLEXIÓ

10'

Feladat neve: Mesélj magadról!

Eszközök: Az előző feladatban elkészített **Inspirációs tábla**

Lépései:

- A diákok megosztják gondolataikat arról, amit alkottak. Egy önként jelentkező diák kezdi, majd az óramutató járásával haladunk tovább. Mindenki kiválaszt legalább egy-két dolgot, amit megoszt a többiekkel, és beszél a terveiről és álmairól a jövőre nézve.

Összegzés

¹⁶ [Inspiráló hangulat táblák készítése online a Canva segítségével](#)

- A tanár összefoglalja az órát, és emlékeztet arra, hogy minden cél, amit magunk elé tűzünk, egy irányt jelöl ki, amely felé apró lépésekkel haladunk. Hangsúlyozza a személyes reflexió és a fenntartható gyakorlatok iránti elkötelezettség fontosságát.
- A diákok hazaviszik az általuk készített inspirációs táblákat.

NAPLÓ**5'****Feladat neve: Tudok****Eszközök:** Nincs**Lépései:**

A tanár megkéri a diákokat, hogy válasszanak ki egy célt, amelyet a közeljövőben szeretnének elérni, és írják le a naplójukba.

26. ÓRA | A KÜLÖNBSEGEK TISZTELETE

Tanulási célok:

- Segíteni a diákoknak felismerni a sokszínűség értékét és tiszteletben tartani azt.
- A befogadás elősegítése csapatmunkán keresztül.
- Az empátia és az elfogadás elősegítése az osztályközösségben.

Fejlesztett kompetenciák: P3, S2, S3

Eszközök:

- kis papírlapok
- Bingó lap: Canva alkalmazással is elkészítheti¹⁷

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A tevékenység neve: Minden rólam

Eszközök: kis papírlap, toll

Lépései:

- Minden tanuló kap egy kis papírt.
- Írnak vagy rajzolnak magukról három dolgot:
 1. Egy dolog, amire büszke vagyok
 2. Egy dolog, ami egyedivé tesz engem
 3. Egy dolog, amit szeretek csinálni
- **Megosztás**
 - A diákok párokat alkotnak és megosztják egymással, mi szerepel kártyájukon.
 - Minden pár röviden megosztja a nagy körben, mit tudott meg a párjáról.

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A feladat neve: „Találj valakit, aki...” bingó¹⁸

Szükséges eszközök: bingó lap

Hogyan kell játszani

- Oszd ki egy papíron vagy vetíts ki egy listát, például:
Találj valakit, aki:
 - Más nyelven beszél
 - Másik kedvenc étele van, mint neked
 - Szemüveget hord
 - Háziállata van
 - Más ünnepnapot ünnepel
 - Más sportot szeret

¹⁷ [Ingyenes és testreszabható bingó sablonok | Canva](#)

¹⁸ [Találj valakit, aki... Bingo | WMUx | Western Michigan University](#)

- A diákok körbejárják a termet, és kérdéseket tesznek fel osztálytársaiknak, hogy minden mezőhöz találjanak valakit.
- 10 perc múlva gyűljenek össze osztályszinten és reflektáljanak a történetekre!

REFLEXIÓ**15'**

Olvass fel egy rövid történetet, amelynek szereplői valamilyen módon különböznek egymástól (pl. új az országban, más a külseje, vagy különleges tehetséggel rendelkezik).

Beszélgétek meg

- „Miben volt más a szereplő?”
- „Hogyan bántak vele a többiek?”
- „Mit tehetnénk jobban a való életben?”

NAPLÓ**5'**

Mi tesz téged olyan egyedivé osztálytársaid körében? Fejezd ki néhány szóval vagy egy rajzzal!

27. ÓRA | TISZTELJÜK A KÜLÖNBSEGEKET – „VIVE LA DIFFERENCE”

Tanulási célok: Megérteni, hogy mindannyian különbözőek vagyunk és hogy ezek a különbségek értékesek.

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S2, S3, L1, L2

Eszközök: Puzzle darabok erősebb papírra¹⁹ (elég nagy legyen ahhoz, hogy rá lehessen írni); tollak, ceruzák, filctollak, matricák

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Mi a különleges bennem?

Lépések: Minden tanuló körben áll.

A tanulók sorban hangosan mondanak valamit, ami egyedülálló velük kapcsolatban. (Például: „Két nyelven beszélek”, „Van egy ikertestvérem”, „Szeretek rajzolni”).

A többi tanuló felemeli a kezét, ha ő is rendelkezik ezzel a tulajdonsággal.

Változat: Adjanak át egy tárgyat (például egy puha labdát). Aki megkapja, annak el kell mondania, mi teszi különlegessé, mielőtt továbbadja valaki másnak.

Átadandó üzenet:

Mindannyiunkban van valami egyedi, és ez teszi csoportunkat gazdaggá és érdekessé.

Önreflexió:

*Értékelje ezt a tevékenységet 10-es skálán (két kezével)

*„Mit gondolsz, miért végeztük ezt a tevékenységet?”

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tevékenység neve: Osztály-puzzle

Lépések:

Minden tanuló kap egy puzzle darabot. A saját darabjukra írják fel vagy rajzolják le:

Mi különbözteti meg őket (pl. vallás, hobbi, honnan költöztek ide, ízlés, nehézségek...)

Mit szeretnek másokban, akik különböznek tőlük.

Az összes darabot egy táblára vagy falra felragasztják, hogy egy nagy osztály puzzle-t alkossanak.

Irányított beszélgetés:

- Mit éreztetek ez a puzzle láttán?
- Miért fontos tisztelni a különbségeket?
- Hogyan erősítik a különbségek a csoportot?

REFLEXIÓ

15'

- Írjatok együtt egy „alapokmányt” a különbségek tiszteletéről - néhány egyszerű mondatban.
- Minden tanuló aláírja vagy szimbólummal jelöli az elkötelezettségét.
- Tedd ki az alapokmányt az osztályterembe.

NAPLÓ

5'

*Rajzolj egy felfelé mutató hüvelykujjat/lefelé mutató hüvelykujjat/oldalt mutató hüvelykujjat (vagy nyilat), hogy jelezd, mit gondolsz a mai óra tevékenységeiről.

* Most már tudok...

¹⁹ <https://www.freepik.com/free-photos-vectors/blank-puzzle>

28. ÓRA | KÍVÁNCISISÁG VEZETTE ÉRDEKLŐDÉS

Tanulási célok: Kritikus gondolkodás, problémamegoldó képesség, kreativitás fejlesztése, a különbségek tiszteltetben tartása

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S2, S3, L1

Eszközök: A3-as vagy nagyobb méretű papírlapok minden csoport számára (5-6 fő), színes filctollak

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: Ízek az emlékeimben

Lépések:

A tanulók körben ülnek. A tanár megkéri őket, hogy csukják be a szemüket és használják a képzelőerejüket azzal kapcsolatban, amit hallanak.

- Képzeld el valami savanyú ízt (mi az?)
- Képzeld el valami csípőset (mi az?)
- Képzeld el valami sós ízt (mi az?)
- Képzeljétek el, hogy valami keserűt kóstoltok (mi az?)
- Képzeld el valami édeset (mi az?)
- A tanár megkéri a diákokat, hogy nyissák ki a szemüket és arra bátorítja őket, hogy osszák meg emlékeiket, mi minden jutott eszükbe a feladat során.

Önreflexió:

- Értékelj ezt a feladatot 10-es skálán (két kézzel)
- „Mit gondolsz, miért csináltuk ezt a feladatot?”

A tanár hozzászói: Mindez kapcsolódik ahhoz, ami az életünkben történik, amit már kipróbáltunk, amit megtapasztaltunk. Minél több lehetőségünk van új dolgokat kipróbálni, annál kíváncsiabbak leszünk a világra, annál tágabb lesz a látókörünk és annál többet tanulunk.

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tevékenység neve: A kíváncsiság virága

Eszközök: papírlapok minden csoportnak (5-6 fő), színes filctollak

Lépések:

- Oszd fel az osztályt csoportokra (5-6 fő) – az egyik felosztási módszer, ha 5-ig számolsz, vagy más módon is csoportba oszthatod a diákokat. A lényeg, hogy a csoportok véletlenszerűen alakuljanak és minél változatosabbak legyenek.
- Minden csoport kap egy A3-as vagy nagyobb méretű papírlapot és filctollakat. A papírra a diákok rajzolnak egy nagy virágot, amelynek a középpontja nagy legyen és a szirmok száma egyezzen meg a csoport tagjainak számával vagy annak kétszeresével (pl. mindenki rajzol magának két szirmot).
- A virág közepébe a diákok írják fel a közös vonásaikat. pl. szeretjük az almát, nadrágot viselünk, nincs háziállatunk stb. A szirmokra mindenki ír valamit, amiben különbözik a csoport többi tagjától. Pl. nem eszem paradicsomot, él mind a négy nagyszülőm, 3 testvérem van stb. Ahhoz, hogy leírassák saját jellemzőiket vagy a csoport közös jellemzőit, a csoport tagjainak először beszélgetniük szükséges: kérdéseket feltenni egymásnak és érdeklődéssel meghallgatni egymást.
- A munka utolsó szakaszában a csoport egy nevet ad magának.

REFLEXIÓ

15'

A tevékenység neve: Beszélgessünk egymásról**Eszközök:** Az előző feladatban elkészített virágos poszterek**Lépések:**

- A posztereket felragasztjuk a táblára/falra. A tanulók nem mondják meg, hogy melyik poszter kié, hanem megpróbálják kitalálni, hogy melyik csoport készítette az egyes posztereket - a virág közepébe írt közös jellemzők alapján.
- A következő feladat az, hogy elolvassák az egyes szirmokon szereplő jellemzőket, és kitalálják, hogy kikről szólnak.

Reflexió:

- A tanár megkérdezi, hogy szeretné-e valaki összefoglalni, hogy a gyakorlat alatt mit tanultak magukról és másokról.

A tanár ügyel arra, hogy a reflexióban szerepeljenek a következők:

- Minden tevékenység, amit végzünk, megkívánja, hogy nyitottak legyünk mások felé.
- Egyedül nem sokra megyünk; csak az együttműködés, a kíváncsiság és az elkötelezettség által érhetjük el kitűzött céljainkat.
- Mindannyian különbözünk egymástól, és ezeket a különbségeket felhasználhatjuk az együttműködés erőforrásaiként.

NAPLÓ

5'

Feladat neve: Ami meglepett...**Eszközök:** Nincs**Lépések:**

- A tanár megkéri a diákokat, hogy válasszanak ki egy olyan tulajdonságot, amelyről eddig nem gondolták, hogy jellemző rájuk, és az óra során fedezték fel magukban.

29. ÓRA | A MEGOLDÁSOKRA VALÓ ÖSSZPONTOSÍTÁS

Tanulási célok: A gyerekek megtanulják, hogy ha egy probléma lép fel, akkor hibáztatás helyett a megoldások keresésére érdemes fókuszálni.

Fejlesztett kompetenciák: P2, P3, S1, S2, S3, L1, L2

Eszközök: plüss papagáj (vagy beszélő bot vagy babzsák); tábla és filctollak

RÁHANGOLÓDÁS

5'

A feladat neve: „Beszélő papagáj”

Lépések: A kitömött papagájt (vagy a beszélő botot, babzsákot) körbeadjuk és akinél jár az elmondja, hogy most hogyan érzi magát.

Például: Örülök, hogy...

FŐ TEVÉKENYSÉG

25'

A tevékenység neve: Mit tehetünk?

Eszközök: nincs

Lépések:

1. A tanár felolvas egy problémát.
2. A diákok jelentkeznek és különböző megoldási ötleteket javasolnak.
3. A tanár felírja azokat a táblára és arra bátorít, vegyék észre a diákok, hogy melyek ezek közül a tiszteletteljes javaslatok.

1. példa:

„Lina elfelejtette visszahozni a kölcsönkért ceruzákat és most a tulajdonosnak szüksége lenne rájuk.”

Kérdések:

- „Mit tehet most Lina?”
- „Hogyan lehet mindkét tanuló elégedett?”

2. példa:

„Egyszerre két tanuló akar első lenni a sorban.”

Kérdések:

- „Találhatunk-e igazságos megoldást?”
- „Hogyan oldhatnák meg ezt együtt?”

REFLEXIÓ

15'

- „Milyen érzés volt együtt dolgozni a megoldáson?”
- „Könnyebb megoldást keresni, mint valakit hibáztatni?”
- „Mit tehetünk, ha problémával szembesülünk?”
- Írj le egy mondatot, amit megjegyeztél a mai órából!

30. ÓRA | MEGERŐSÍTÉSI TORZÍTÁS ÉS KRITIKUS GONDOLKODÁS

Tanulási célok:

- Megérteni, mi az a **megerősítési torzítás**.²⁰
- Felismerni, hogy a **megerősítési torzítás** hogyan befolyásolhatja a klímaváltozásról alkotott véleményünket.
- Kritikus gondolkodásmód elsajátítása és ezáltal a megerősítési torzítás csökkentése.

Fejlesztett kompetenciák: P1, S2, L1, L2, L3

Eszközök: Videoklipek/képek (opcionális)

RÁHANGOLÓDÁS

10'

A feladat neve: Tény vagy vélemény?

Lépések:

- A diákok felállnak a terem egyik falához, a tanár velük szemben áll. Elmagyarázza a diákoknak, hogy hamarosan néhány mondatot fognak hallani és az lesz a feladatuk, hogy eldöntsék, hogy amit hallanak, az TÉNY vagy VÉLEMÉNY. Ha úgy gondolják, hogy a tanár mondata tény, akkor a tanár jobb oldalára állnak, ha pedig véleménynek tartják, akkor a tanár bal oldalára.

Miután egy mondatot felolvastunk, és a diákok elfoglalták helyüket, mindenki visszamegy a falhoz és folytatjuk a játékot, amíg el nem fogynak a mondatok.

- 1) Tegnap szép idő volt.
- 2) Tegnap nem esett/esett az eső.
- 3) A magas emberek jobban játszanak röplabdát, mint mások.
- 4) A víz 100 Celsius-fokon forr.
- 5) A zöldségek elengedhetetlenek az emberi táplálkozásban.
- 6) A matematika unalmas.
- 7) A tanárnak mindig igaza van.
- 8) Minden gyerek szeret kirándulni.

- Körbe ülünk és összefoglaljuk, miről szólt a játék. A tanár újra felolvassa a mondatokat és újra megkérdezi, mikor van szó tényről és mikor véleményről (**szubjektív/objektív**)? Könnyű megkülönböztetni a tényeket a véleményekről a mai világban? Mi téveszthet meg minket?

FŐ TEVÉKENYSÉG

20'

A tevékenység neve: A kritikus gondolkodás és a megerősítési torzítás megértése

Bevezetés

²⁰ Adam Grant így írja le *Gondold újra!* című könyvében: „A megerősítő torzítás a tények eltorzítása annak érdekében, hogy azok illeszkedjenek a meggyőződésünkhöz.

- Kezdj egy érdeklődő kérdéssel: „Mit jelent szerintetek a **kritikus gondolkodás**? Hallgasd meg a válaszokat.
- Gondolkodtatok már azon, hogy igaz-e, amit valaki mondott nektek? Hogyan döntöd el, hogy igaz-e?”
- Magyarázd el, hogy a **kritikus gondolkodás** azt jelenti, hogy **kérdéseket teszünk fel, alaposan átgondoljuk a dolgokat**, és **bizonyítékok** alapján **hozunk jó döntéseket**, ahelyett, hogy mindent azonnal elhinnénk.

Szituációs játék

Mondj el egy egyszerű történetet egy diákról, aki két különböző véleményt hall, **például a klímaváltozással kapcsolatban**:

- Az egyik fél azt mondja: „A klímaváltozás csak mítosz.”
- A másik fél pedig: „A klímaváltozást az emberek okozzák.”
- Kérdezd meg a diákokat, melyik véleményt tartják igaznak és miért.

Videó/képek (opcionális): Mutasson egy rövid videót vagy képeket, amelyek ellentétes nézőpontokat mutatnak be a klímaváltozásról, hogy illusztrálja a megerősítési torzítást.

REFLEXIÓ

10'

Beszélgétek meg, hogy az emberek hogyan hagyhatják figyelmen kívül azokat a tényeket, amelyek nem egyeznek meg a meggyőződésükkel.

Magyarázd el: A megerősítő torzítás oda vezethet, hogy az emberek elutasítják azokat a tényeket, amelyek nem támasztják alá eredeti meggyőződésüket.

Összefoglalás és kritikai gondolkodásra ösztönző tippek

- Tanítsd meg a diákoknak, hogyan kerülhetik el/csökkenthetik a **megerősítési torzítást**:
 - **Gondolkodj kritikusan**: Tedd fel magadnak a kérdést: Vannak-e **bizonyítékok**, amelyek alátámasztják az állításokat - **mindkét oldalon** -?
 - **Tedd fel a kérdéseket**: Honnan **származik** ez az információ?
 - **Legyél nyitott**: hallgasd meg a **különböző véleményeket**, és kutass a **tények** után.
- Hangsúlyozd, hogy a **különböző nézőpontok megértése** segít megismerni az igazságot.

NAPLÓ

5'

Önreflexióra ösztönző kérdések:

- Emlékszel olyan esetre, amikor később rájöttél, hogy valami nem igaz, amit annak hittél?
- Hogyan tudod azt elérni, hogy ez a jövőben ritkábban forduljon elő?

Az óraterveket készítették:

*Sofia, Bulgaria, 107 Primary school "Khan Krum" <https://www.107ou.com/>

9, 17, 19, 23, 26, 29. óra

Roye, France, OGEC Jeanne D'arc Roye, <https://jeannedarcroye.com/>

6, 17, 20, 21, 27. óra

Signum Iskola, Makó, Hungary, www.signum.hu

1, 2, 3, 4, 5. óra

Kičevo, North Macedonia, OOU "Kuzman Josifoski-Pitu"

8, 12, 16, 18, 24. óra

Białystok, Poland, Szkoła Podstawowa nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski w Białymstoku <http://www.sp50.bialystok.pl/>

7, 11, 25, 28, 30. óra

Porto, Portugal, Salesianos do Porto, <https://www.porto.salesianos.pt/>

10, 13, 14, 15, 22. óra

